

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
CUMHURBAŞKANLIĞI
Şifrelerinde

FATİH
BELEDİYESİ

Klasik Türk
Sanatları Vakfı

Yeditepe

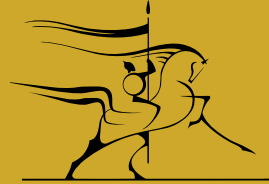
BIENALİ

GRUP SERGİSİ
II. MEHMED
"FATİHNÂME"

GRUP SERGİSİ
II. MEHMED
“FATİHNÂME”

ALGAN SANAT GRUBU

REZA HEMMATİRAD • FATMA ŞİŞMAN • FEYZA ŞEN • GÖKSEL SATIR • HATİCE UZUN • MAĞFİRAT ONAT • NİHAL İPEKÇİ
NURDAN YİĞİT • ŞEYMA ÇINAR • Ü. GÜLSÜM TERZİ • ZEYNEP TUĞ

Yönetim Kurulu

YÖNETİM KURULU BAŞKANI

Mustafa Demir
Fatih Belediye Başkanı

YÖNETİM KURULU ÜYELERİ

Emine Karabulut
İsmail Hakkı Gurbetçi
Mehmet İbrahimağaoğlu
Muhammed Emin Demirkan
Muhammet Şems İbrahimhakkıoğlu
Necati Selvi
Sabri Kalender

Bienal Yönetimi

KÜRATÖR

Serhat Kula

SERGİLER GENEL KOORDİNATÖRÜ

Murat Yiğit

KÜRATÖR EKİBİ

Beyza Uzun
Burcu Karataş
Cihad Kol
Feyza Rumeysa Altındal
İsmail Erdoğan
Mimar Elif Merve Güner
Mimar Yusuf Enes Mete
Murat Kösemen
Onur Cevahiroğlu
Ömer Faruk Demirkan
Sena Belviranlı
Zehra Kaygusuz

PROJE KOORDİNATÖRLERİ

Abdullah Kargılı
Ahmet Yalçınkaya
Bayram Kendirliçil
Çetin Bakış
H. Hamdi Çoşkun
Harun Apaydın
Suat Eryılmaz
Serhat Yakar
Sema Art Özçelik

PROJE DİREKTÖRLERİ

Abdullah Köse
Bahar Nacak
Emre Gazioğlu
Kübra Özdemir
Nurhan Çalık
Savaş Oral
Yunus Emre Yılmaz

BİENAL KAMPANYASI

Aslı Aker Yavuz
Ebubekir Kalkan
Enes Demiröz
Enes Hakan Tokyay

GRAFİK TASARIM EKİBİ

Fatma Topuz
Mehmet Sivaz
Murat Tunoğlu
Ömer Onay
Yusuf Burak Onay

METİN YAZARI

Aliye Akan
Yusuf Korkmaz

WEB SİTE PROGRAMLAMA

Tahir Karaca

WEB SİTE YAYIN EDITÖRÜ

Emine Özbey

DİJİTAL MEDYA KOORDİNATÖRLERİ

Adem Metan
Muzaffer Yüksel
Oğuzhan Cın
Özgün Şahin

BASIN KOORDİNATÖRLERİ

Sadi Sözen
Nurcan Albayrak
Yüksel Göktürk

FOTOĞRAFLAR

Erdal Özçelik

GÖRSEL DESTEK

Ahmet Yolaç
Emircan Turhan

LOJİSTİK DESTEK BİRİMİ

Ali Sevgin
İsmail Bıçakçı
Mehmet Karakaya
Murat Altın
Murat Karagöz
Mustafa Batar
Recep Küçük
Sefa Özdemir
Ümit Ünal

Değerli Sanatsever,

Allah'ın kendi ruhundan üfleyerek can verdiği insanın varlığının ve yaratılışının yegâne gayesi; İnsan-ı kâmil (olgun insan) olmaktır. Çünkü ancak olgun insan, Allah'ı bilebilir ve Allah'ın yarattıklarında, O'nun büyüklüğünü anlayarak, kendi hiçliğini fark edebilir.

Büyük Mutasavvıf Hazreti Mevlana da kendi hayat yolculuğunu hiçlik mertebesine ulaşmak olarak ifade etmiş ve "Hamdım, piştim" sözleriyle yolculuğunun evrelerini anlatmıştır.

Aslında bu iki kelime, insanın da dünyadaki yolculuğunu anlatır.

Ha keza, sanatçının yolculuğu da, bir nevi dervişlerin yolculuğu gibi, sanatta olgunluğa erişmek üzerinedir. Sanatçı, Yaratıcının kendisine bahsettiği yeteneklerle ve ancak O'nu taklit ederek, sanatında ilerleyebilir. İlerledikçe de, en büyük sanatçı olan Yaradan'ın karşısında hiçliğini kabul eder. Yani sanat, hamlıktan; pişmeye, pişmekten yanmaya bitmeyen bir yolculuktur.

O nedenle, sanatta doruk, sanatta mükemmellik arayışı insanın evrendeki yolculuğu boyunca sürecek ve her zaman, yeni arayışlar ve açılımlarla, kendisine akacak yeni mecralar bulacaktır. Fakat sanatın ve sanatçının hamlıktan pişme ve yanma sürecine geçmesi de -tabiri caizse- sanat ve sanatçının desteklenmesine bağlıdır. Çünkü sanatçı desteklendiği sürece, sanatında bir sonraki evreye geçebilir.

Geçmişte özellikle İslam'ın altın çağı olan 1000 yıllık süreçte (MS. 600-1600 yılları) İslam bilginlerince, sanatta ve dahi bilimde doruklar zorlanmış; mimariden güzel sanatlara kadar her alanda, çağlar ötesine ulaşılmıştır.

Şüphesiz, insanın hem kendini olgunlaştırma ve hem de sanatta olgunlaşma süreci sona ermemiştir. O hâlâ, bazen büyük bazen de küçük adımlarla ilerleyişini sürdürmektedir.

Fakat yükselmiş duyguların toplumun diğer kesimlerine de daha çok ulaşması için sanatın yaygınlaşması gerekir. Bunun da yolu, halkın görebileceği, ulaşabileceği hatta kullanabileceği eserlerde sanatı özümsemesidir. Bu bir yapıda da olabilir, giysideki bir nakışta da, yemek yediği tabakta da...

Çünkü göz gördükçe inceler; göz gördükçe, gönül ilahi gücün büyüklüğünü idrak edebilir.

İşte onun için ışığı alnında hisseden sanatçı, sanatını halkla buluşturmalıdır. Bunun da günümüzdeki yollarından biri sergilemedir.

Fatih Belediyesi olarak biz de insanın bu uzun olgunlaşma yolculuğuna katkıda bulunmak için, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın himayelerinde, Klasik Türk Sanatları Vakfı işbirliği ile günümüz ustalarının elinden çıkan klasik sanat eserlerini ve bu eserlerin modern yorumlarını, Yeditepe Bienali adı altında halkımızla buluşturmaya karar verdik. "Ehl-i Hiref" (Hüner-Sanat ustaları) ana başlığı ve "Çiçeğin Her Hali", "Kuş Misali", "İstanbul'a Dair", "Mekândan Taşanlar", "Kusursuz Tekrar" alt başlıklarında; 31 Mart-15 Mayıs tarihleri arasında 45 gün boyunca Fatih'te gerçekleşecek olan bienalimizde sanatçıların elinden çıkan eserleri, 21 ayrı mekânda görülecektir.

Toplumun her kesiminden insanı sanatla buluşturacak olan Yeditepe Bienali'miz; şüphesiz önce gözümüze, sonra zihnimize ve nihayet yüreğimize hitap edecek. İşte yüreğe ulaşan sanat artık orada büyüyecek ve bizleri kendi sanat yolculuğumuza götürecektir.

Ve insanın zamanda ve sanatta yolculuğu da hamlıktan, pişmeye; yanmaktan hiçliğe yani Yüce Yaradan'a doğru; evrile evrile ilerleyecektir.

Dileriz, Yeditepe Bienali'mize teşriflerinizle, insan-ı kâmil yolculuğunuzu sanatla zenginleştirir ve kendi hiçliğinizi doğru, anlamlı bir adım atarsınız.

En derin saygı ve sevgilerimle,

Mustafa Demir
Fatih Belediye Başkanı

Yeditepe Bienali

Tarihi bilmek demek, millî kudret ve millî kusurları bilmek demektir. Buna göre yol almak, yön vermek, hangi tohumdan neyin yeşereceğini bilmek, başka hiçbir şeyle kazanılamayacak bir kudrettir. 1400'ü aşkın yıllık evrensel bir medeniyetin rüzgârını, son bin yıldır Anadolu'da estirenler olarak bu esintiyle taşınan tohumların dünyanın dörtbir yanında nasıl boy verdiğini biliyoruz. Oluşturduğumuz düşünce ve sanat birikiminin, insanlık tarihinin kültür birikimi içinde nasıl büyük bir değer sahibi olduğunu, nasıl geniş bir yer tuttuğunu klasik sanatlarımızı merkeze alarak hazırladığımız bienalle bir daha hatırlatmak ve göstermek istiyoruz.

Yeditepe Bienali gibi bir organizasyonu yapmak, kültür sanat alanında İslâm coğrafyasının öncüsü olan Türkiye'ye yakışırdı, yakıştı. Tema olarak belirlediğimiz "Ehl-i Hiref" geçmişte nasıl devlet tarafından himaye ediliyorsa bugün de bu temayı çalışan bu çağın ehl-i hirefini Cumhurbaşkanlığı himaye ediyor. Millî kudretin bir resmi ve remzi olarak Yeditepe Bienali'ni himayelerine alan kıymetli Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'a, bizimle bu yolda iş birliği yapan Fatih Belediyesi ve değerli başkanı Mustafa Demir'e ve eserleriyle bienali zenginleştiren, bu ilke beraberce imza attığımız sanatkârlara, bize maddi manevi destek ve katkı veren tüm kişi, kurum ve kuruluşlara teşekkürlerimizi sunar, Klasik Türk Sanatları Vakfı olarak böylesi bir güzelliğin içinde olmaktan dolayı duyduğumuz memnuniyeti ve gururu sizlerle paylaşmak isteriz.

Ahmet Özel
Klasik Türk Sanatları Vakfı Başkanı

Küratör'den Geleceğin Geleneği

Yeditepe Bienali'nde, ihtiyaca binaen ya da kıymete mahsus bir sanat felsefesine sahip olan medeniyetimizin, bugünün sanatları ve sanatçılarındaki yankısını bir bienal yapısı içinde görmek istiyoruz zira sanatlarımızın içeriği, bienallerin atmosferinde oluşan metafor yüklemeleri açısından çok zengin.

Düne bakıp bugünü okuyarak yarını tasarlamak formülünün sanat alanında uygulanabilir olup olmadığını, uygulandığında gelinen noktayı, kemâlini bulan ve yeni bir tarz geliştirmenin neredeyse imkânsız hâle geldiği düşünülen sanatlarla, her gün yeni bir tarz kazanabildiği düşünülen sanatların yan yana geldiğinde oluşturacakları manzarayı beraberce seyretmeliyiz. Çünkü bu birtiklilik "çok renklilik" yahut "zenginlik" tabirlerinin tanımlamaya yetmeyeceği, herkesin tasavvurunun ötesinde bir bütünü gözler önüne seriyor. Hepsini bir şekilde birbirine değen, birbirini çoğaltarak güzelleştiren ve bu güzellikte bulunduğu kemal ile "klasik"leşen kadim sanatlarımız, bu çağın diğer sanatlarını da koluna takarak bir bienalde buluşuyor. Bu buluşmanın geleceğin geleneğini sorgulayan, çözümler arayan, terminolojiyi tekrar gözden geçiren bir tür laboratuvara dönüşmesini hedefliyoruz.

Yeditepe Bienali; görme ve gösterme estetiğinin çağlar boyu değişe dönüşe bugün aldığı hâl ve bu hâlin gerektirdiği farklılıkları kuşanarak, gelenekli sanat kültürümüze katma değer üretmek, güncel sanat dilini genetik kodlarımız ile konuşabilmek adına geniş bir zemin oluşturacak. Sanatta yerel arayışlara önem veren yeni sanatçıların yetişip gelişmesine imkân sağlayarak millî sanat duruşuna ve devlet sanat politikasına da katkı sağlayacaktır.

Yeditepe Bienali, kültürümüzün zaman içinde türlü sebeplerle temas ettiği komşu kültürlerin sanat faaliyetleri ile köprü kurarak Klasik Türk Sanatları'nı ve onların güncel yorumlarını özgün teknikler ile sergilemeye odaklanan uluslararası bir platform. Farklı sanat disiplinleri, farklı gelenek kuralları ile yetişen sanatçıların ortak bir başlıkta ürettikleri eserlerin boy göstereceği bu platformda ülkemizin sahip olduğu kültürel, sosyal, sanatsal değerler dünya halkları ile paylaşılacaktır.

Birbirinden bağımsız sanat eserlerinin hep bir ağızdan söylediği şarkıdır Yeditepe Bienali. Bu söylenen şarkının koro şefliğini yani küratörlüğünü yapıyor olmak, korodaki bütün seslerin rengini ve yapısını bilerek, bu şarkıyı dinleyecek olanların kulaklarına kusursuz bir düzenekle ulaştırmayı gerektiriyor. Biz elimizden geleni yaptık, şimdi siz şarkıya kulak verin...

Serhat Kula
Yeditepe Bienali Küratörü

İki deniz, iki kıtanın hakanı, Sultan II. Mehmed Han; batının ve doğunun en genç hükümdarı.. Fetihler, menkıbeler ve hikâyelerle dolu hayatı, kimilerinin nezdinde veli kadar yüksek mertebeli, kimilerine göre inanılmaz bir kumandan ve tartışmasız şekilde döneminin yegâne, entelektüel hükümdarı.

Bu proje Fatih Sultan Mehmed Han'ın hayatı, belgeler ve gerçek bilgilere dayalı, ülkemizin en değerli tarih uzmanlarının bilgi ve denetimleri ışığında gerçekleşmiştir. Fatihname, sponsorsuz, maddi ve manevi büyük gayretler ile, uzun bir çalışmanın sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Görsellerdeki tüm detay ve çizimler döneminin konjonktür ve teamüllerine uygun yapılmıştır. Hepsi içerik, anlatım ve görsel olarak birer akademik referans niteliği taşımaktadır.

Fatihname'nin uzun yıllar devam eden hazırlık sürecinin her aşamasında, bilgilerini, tecrübelerini bizlerle paylaşan, bizleri besleyen ve destekleyen kıymetli insanlar ve kurumlar oldu. Onlara şükran borcumuzu bu vesile ile tekrar hatırlatmak isteriz. Özellikle yıllardır projemize sunduğu mekan ile Algan Sanat Grubu'na yuva olan İstanbul Tasarım Merkezine ve kurucusu merhum Ahmet Şişman'a sonsuz minnettarız. Üsküdar Üniversitesine ve çok kıymetli Rektörü Prof. Dr. Nevzat Tarhan'a, araştırma safhasından tasarım, boyama aşamasına kadar her aşamada bilgi ve fikirleri ile bizlere danışmanlık yapan çok kıymetli tarihçi hocalarımız Prof. Dr. Mesut Aydınar, Prof. Dr. Ömer İşbilir, Prof. Dr. Zeynep Tarım Ertuğ, Prof. Dr. Abdalbaki Özcan, Prof. Dr. Mustafa İsmet Uzun, Akif Kuruçay ve Şafak Tunç'a teşekkür ediyoruz.

Ayrıca Fatihname'yi halkımız ile buluşturmamıza vesile olan Yeditepe Bienali ekibine ve her bir esere dair yazdıkları tarihi metinler için Prof. Dr. Ferudun Emecen danışmanlığında Yrd. Doç. Dr. Özgür Kolçak'a teşekkürlerimizi bu vesile ile sunuyoruz.

En nihayetinde Fatih'in ruhunu Fatiha...

Algan Sanat Grubu adına Fakir-i kemin Reza Hemmatirad

Eserin Adı: Doğduğu Dönem Edirne'si
Sanatçı Adı: Nihal İpekçi
Eserin Ebadi: 60x50 cm

Doğduğu Dönem Edirne'si

Şehzade Mehmed'in çocukluğunu geçirdiği Edirne sarayı, şehir surlarının dışında etrafı duvarlarla çevrili bir yapı idi. Bu esnada bakımını annesi Hüma Hatun ve sütannesi Hundi Hatun üstlenmişlerdi. 1433'te Edirne sarayını ziyaret eden Fransız diplomat Bertrandon de la Broquière, sarayın açık tutulan ön kapısının 20-30 mızraklı asker tarafından korunduğunu ve avluda padişah divanına girmek için bekleyen bir kalabalık gördüğünü kaydeder. Şehirde Üç Şerefeli, Muradiyye ve Medrese-i Darü'l-Hadis isimleriyle bilinen üç vakıf kurduran II. Murad, Edirne'nin gelişimine önemli katkı yapmıştı. Bu devirde Murad'ın sarayı, Türkçenin bir devlet dili olarak gelişip serpilmesini sağlayan ilim adamları ve şairlerin toplanma meclisi hâlini almıştı.

Eserin Adı: Doğum Haritası
Sanatçı Adı: Şeyma Çınar
Hat: Asgarnezhad Shiran
Eserin Ebadı: 77x77 cm

Doğum Haritası

Fatih Sultan Mehmed'in 30 Mart 1432 Pazar günü Edirne'de Güneş'in doğduğu dakikalarda Edirne Sarayı hümayununda doğduğu bilinmektedir. Yaptığım rektifikasyon çalışmaları neticesinde doğum saatini sabah 05:27 olarak belirledim Koç burcunun Yükselmekte olduğu bu haritada Güneş-Merkür-Uranüs kavuşumu da Koç burcuna denk düşmektedir. Yükselen burcun yöneticisi Mars Boğa burcunda yerleşmekte, bu yerleşimler büyük işler yaparak dünyada iz bırakacak bir lideri göstermektedir. Haritanın 3.hanesinde İkizler burcunda yerleşen Jüpiter, her türlü düşünce biçimine ilgi duyan okuma, öğrenme ve kültürünü geliştirme aşkını, bilgiyi yayma misyonunu göstermektedir. Haritanın 11. hanesinde Kova burcunda yerleşen Satürn ve Kuzey Ay Düğümü, entelektüel ve kültürel alanlarda reform yapma isteğini gösterir.

Eserin Adı: II. Mehmed'in Kulağına Ezan Okunması
Sanatçı Adı: Reza Hemmatirad
Eserin Ebadi: 46x36 cm

II. Mehmed'in Kulağına Ezan Okunması

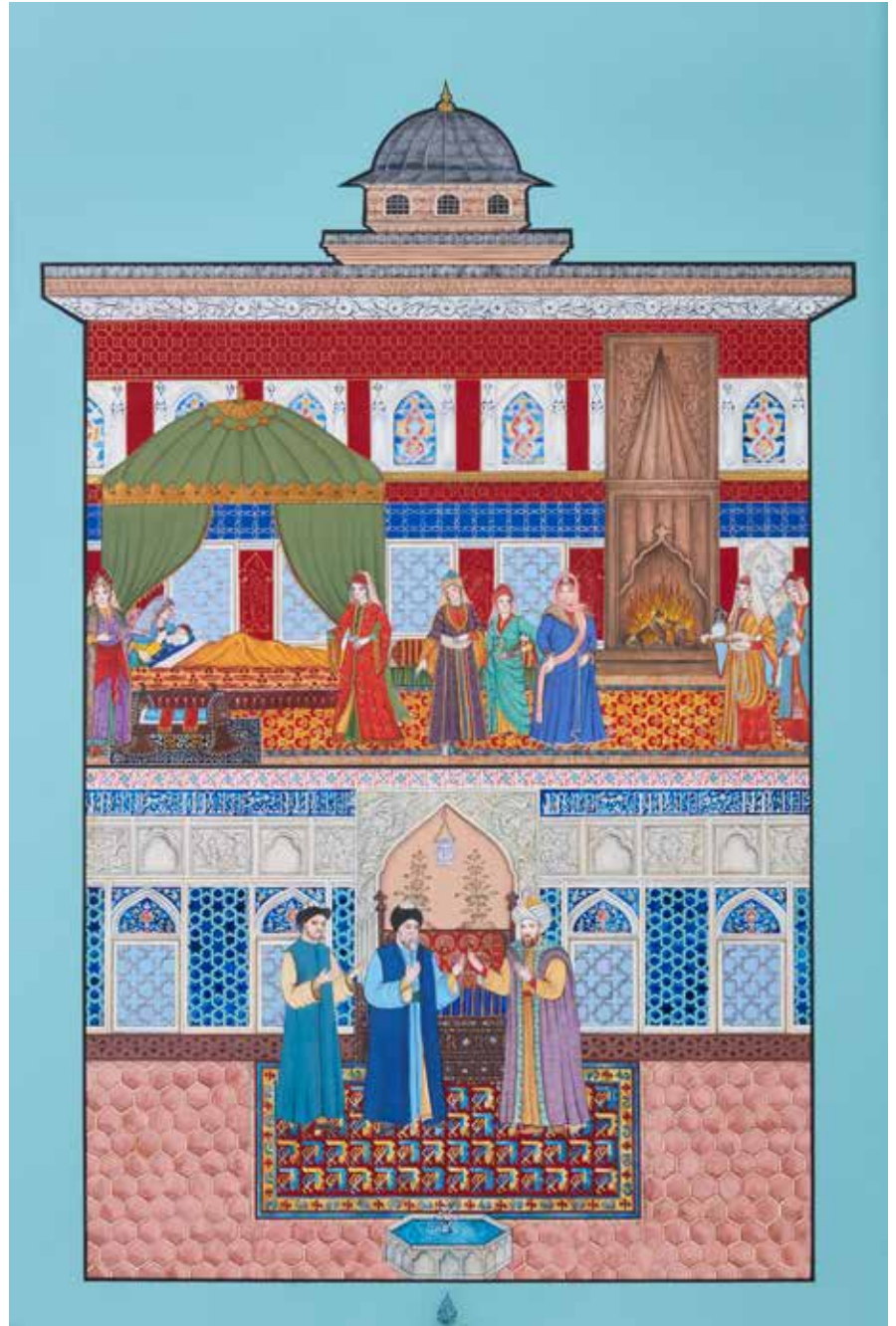
Fatih Sultan Mehmed 30 Mart 1432'de dünyaya geldi. Osmanlı geleneğinde isim koyma hakkı hane reisi sıfatıyla babaya ait olduğundan yeni doğan çocuk II. Murad'a getirildi. II. Murad, klasik metinlerde çocuğun ebeveyn karşısındaki hakları sıralanırken en başa yazıldığı üzere şehzadesine güzel bir isim koymakla mükellefti. İslam toplumlarında en geç yedi gün içinde yeni doğana isim verilir; bu esnada baba çocuğun sağ kulağına ezan, sol kulağına kamet okuyarak takdir ettiği ismi çocuğun kulağına üç kere fısıldar.

Eserin Adı: II. Mehmed'in Doğumu ve Hacı Bayram-ı Veli'nin Müjdesi

Sanatçı Adı: Feyza Şen

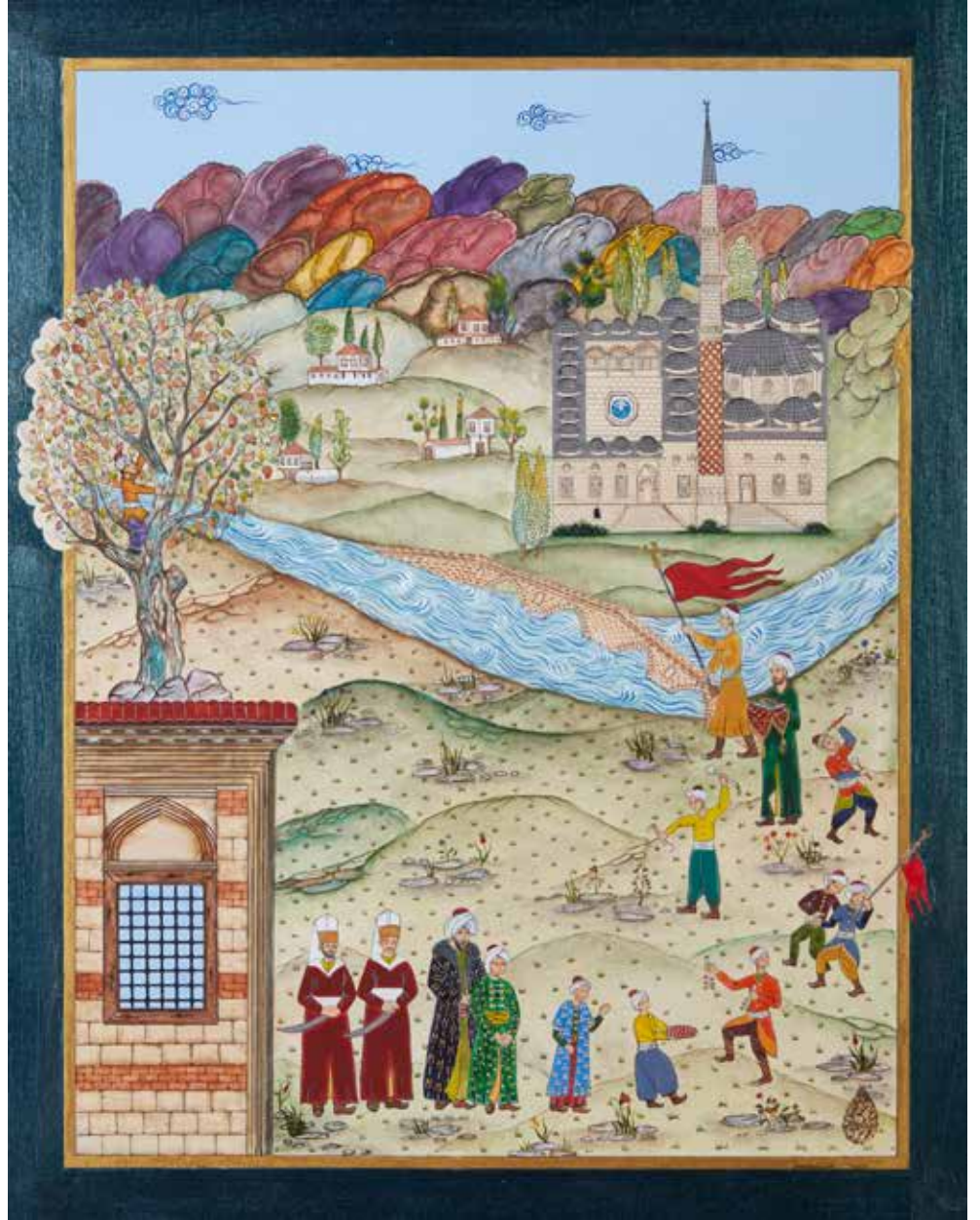
Eserin Ebadi: 80x55 cm

II. Mehmed'in Doğumu ve Hacı Bayram-ı Veli'nin Müjdesi

Fatih Sultan Mehmed hakkında halk arasında yaygın bir menkıbeye göre, 15. yüzyılın meşhur mutasavvıfı ve Bayramiye tarikatının piri Hacı Bayram-ı Veli, Edirne sarayında henüz beşikte iken gördüğü Şehzade Mehmed'in büyüdüğünde İstanbul'u fethedeceğini önceden bildirmiştir. Rivayete göre, II. Murad, paşalarıyla beraber Akşemseddin'in hazır bulunduğu mecliste Hacı Bayram-ı Veli'ye hitap ederek İstanbul'un ahvalini sormuş ve fetih için şeyhin manevi yardımını istemişti. Şehrin mutlaka alınacağını, Ayasofya'nın ve diğer kiliselerin camiye çevrileceğini müjdeleyen Hacı Bayram, yine de vaktin erişmediğini ve feleğin yar olmadığını söyleyip bu kutlu hadisenin Akşemseddin'in duasıyla Şehzade Mehmed'e nasip olacağını buyurmuştu.

Eserin Adı: Bed-i Besmele
Sanatçı Adı: Ü. Gülsüm Terzi
Eserin Ebadı: 60x50 cm

Bed-i Besmele

Osmanlı eğitim geleneğinde okul çağına gelmiş çocuklar, halk arasında âmin alayı adı verilen bir merasimle hocası ve diğer talebelerle ilk kez bir araya gelirdi. Bu törenin evde veya mektepte icra edilen kısmına bed-i besmele adı veriliyordu. Eğitim hayatına başlayan çocuk, hocasının önünde diz çöküp oturarak besmele çeker; hocasından alfabenin ilk harfi olan elifi öğrenirdi. Edilen dualar ve okunan aşr-ı şerif ile tören tamamlanırdı.

Eserin Adı: Şehzade Alaeddin ile Şehzade Mehmed'in Sünnet Merasimi

Sanatçı Adı: Hatice Uzun

Eserin Ebadı: 70x50 cm

Şehzade Alaeddin ile Şehzade Mehmed'in Sünnet Merasimi

Osmanlı geleneğinde oğlan çocukları, sûr-ı hitân adı verilen bir şenlik eşliğinde hayatlarının bundan sonraki evresinde üstlenecekleri rolü kavrayabilecekleri bir dönemde 7 ila 12 yaş arasında sünnet edilirdi. Bu maksatla sarayda balmumundan süslü ağaçlar hazırlanı ve hanende, sazende, oyuncu ve cambazlar davet edilirdi. Şehzade Mehmed ve ağabeyi Alaeddin Ali, H. 842 (1438-1439) senesinde Edirne sarayında tertip edilen bir törenle sünnet edildiler. Bu esnada 11 yaşına giren Alaeddin, merasimi takiben saraydan ayrılarak Amasya sancağına gönderilirken henüz yedi yaşındaki kardeşi Mehmed Edirne'de kaldı. Sade geçen sünnet şenliğinde ayrıca Sultan II. Murad'ın kızlarından biriyle İsfendiyaroğlu İsmail Bey'in düğünü kutlanmıştı.

Eserin Adı: II. Mehmed'in Hocası Molla Gürani ile Dersi

Sanatçı Adı: Nurdan Yiğit

Eserin Ebadi: 47x63 cm

II. Mehmed'in Hocası Molla Gürani ile Dersi

Asıl ismi Şemseddin Ahmed b. İsmail'dir. Bağdat, Hasankeyf, Şam, Kudüs ve Kahire'de kelam, tefsir, Arap dili, hadis, kıraat ve fıkıh eğitimi aldı. Kahire'deki Berkukiyye medresesinde fıkıh müderrisliği yaptı. 1440'ta sürgüne gönderildiği Şam'dan Osmanlı ülkesine geçti. Edirne'de II. Murad'la görüştü ve müderrislik hizmetine devam etti. 1443'te Manisa'da Şehzade Mehmed'in hocalığına getirildi. Bu tarihten itibaren Şehzade Mehmed'in yanından ayrılmadı. Ünlü Osmanlı âlimi Taşköprizade, sert mizaçlı Molla Gürani'nin dik başlı Mehmed'i elindeki değnekle yola getirişine dair bir hikâye aktarır: 1451'de kazaskerliğe getirildi. İstanbul kuşatmasında genç padişahı teşvik ederek sebata davet etti. 1457'de hacca gidip dönen Molla Gürani, 1480'de sekiz yıl boyunca kalacağı İstanbul müftülüğü makamına getirildi. 1488'de vefat etti. Kabri kendi yaptırdığı caminin haziresindedir.

Eserin Adı: Şehzade Mehmed'in Manisa Sancakbeyliği

Sanatçı Adı: Şeyma Çınar

Eserin Ebadi: 60x48 cm

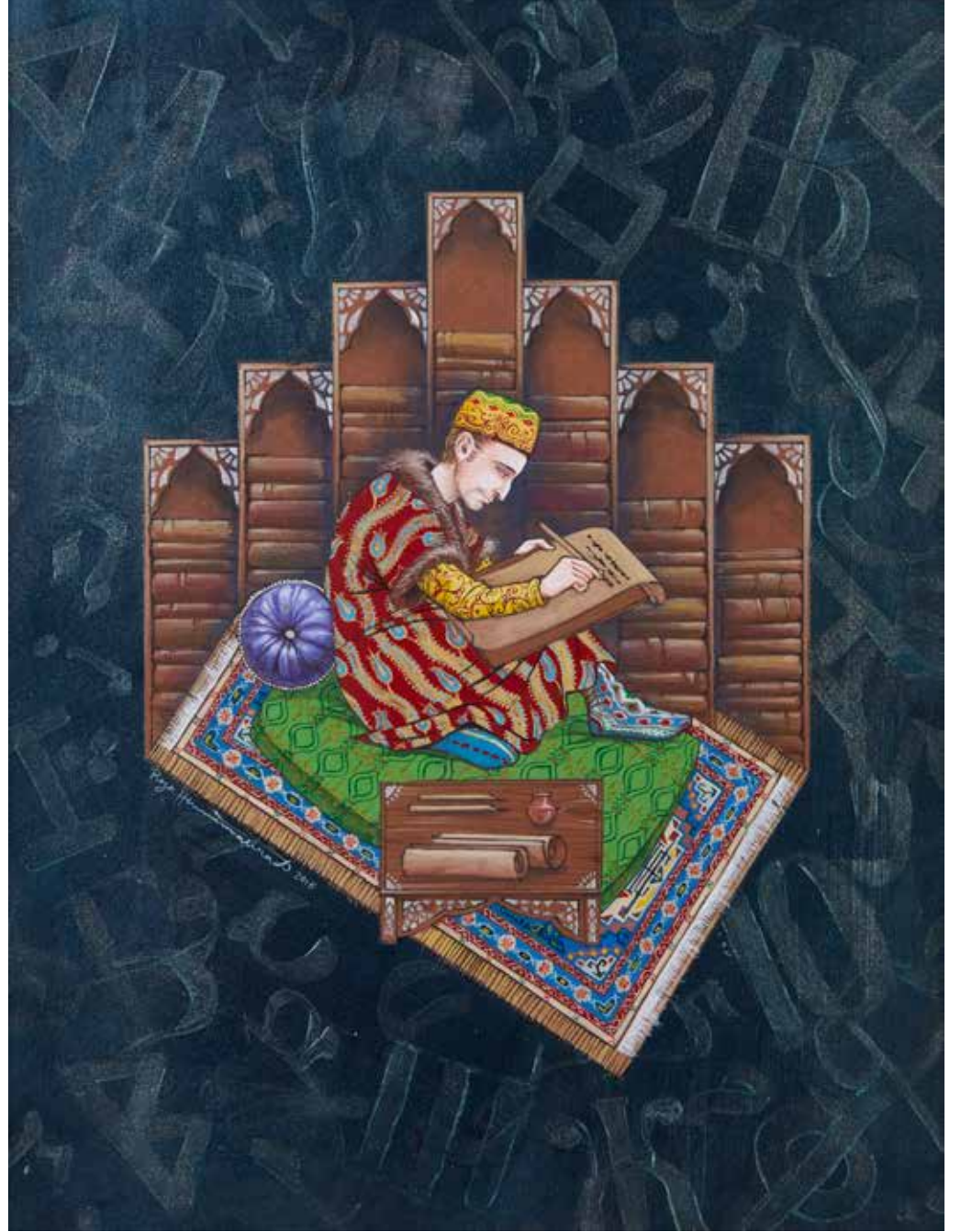
Şehzade Mehmed'in Manisa Sancakbeyliği

Şehzade Mehmed, 1443 baharında Kassabzâde Mahmud ve Nişancı İbrahim refakatinde Manisa'ya vali olarak gönderildi. İlk sancak deneyimi, babasının ertesi baharda onu Edirne'ye geri çağırması yüzünden kısa sürdü. 1446'da döndüğü Manisa'da tahta kesin olarak cülus ettiği 1451'e kadar kaldı. Bu esnada "Mehmed Çelebi Sultan" olarak anılan şehzade, Molla Ayas Efendi, Molla Sinan ve Molla Gürani'den dersler aldı. Bilhassa Molla Gürani'nin genç şehzade üzerinde kuvvetli bir etkisi olduğu bilinmektedir. Şehzadelik yıllarında II. Murad'la beraber 1448 ve 1450'deki Arnavutluk seferlerine katıldı ve 1448'de Kosova muharebesinde Osmanlı ordusunun sağ kanadına komuta etti.

II. MEHMED "FATİHNÂME"

Eserin Adı: Çok Dil Bilmesi
Sanatçı Adı: Reza Hemmatirad
Eserin Ebadı: 40x32 cm

Çok Dil Bilmesi

Sultan Mehmed, Türkçenin yanı sıra iç oğlanlarıyla kurduğu saray muhiti sayesinde iyi derecede Yunanca ve Slavca öğrenmişti. Molla Gürani, Hocaâde Muslihuddin, Hasan Samsunî, Sirâceddin Halebî, Molla Abdülkadir, Molla İlyas, Molla Hayreddin gibi seçkin hocaları vasıtasıyla Arapça ve Farsça'ya vakıf hâle gelmişti. Sarayına aldığı İtalyan hümanistler aracılığıyla İtalyanca öğrenmeye çalıştığına dair karineler mevcuttur. Keza oğlu II. Bayezid'in bir miktar İtalyanca konuştuğu kayıtlara geçmiştir.

Eserin Adı: Edirne Yangını
Sanatçı Adı: Fatma Şişman
Eserin Ebadı: 54x35 cm

Edirne Yangını

1446'da, Sultan Mehmed'in ilk saltanat devresinde, yeniçeri ulufelerinin ödenmesinde kullanılan akçenin gümüş ayarının düşürülmesi sonucunda Edirne'de bir isyan çıktı. Tarihçiler, bu ayaklanmada II. Murad'ı tekrar tahta geçirmek isteyen Sadrazam Çandarlı Halil Paşa'nın parmağı olduğunda hemfikirdir. Genç sultanın en yakın adamlarından Şehabeddin Paşa'nın konağına yönelen isyancılar, konağı ateşe verip paşayı katletmeye çalıştılar. Şehabeddin Paşa, Sultan Mehmed'in sarayına sığınarak hayatını kurtarabildi. Şehrin dışında bir tepeye çekilen yeniçeriler, ulufelerine yarım akçelik zam karşılığında isyanı sonlandırdılar. Edirne'de şehir mezarlığının bulunduğu yer, bu olaydan hareketle halen Buçuktepe olarak adlandırılmaktadır.

Eserin Adı: Hurufilik Meselesi
Sanatçı Adı: Zeynep Tuğ
Eserin Ebadı: 59x40 cm

Hurufilik Meselesi

Fazlullah-ı Esterebadî (ö. 1394) tarafından kurulan Hurufilik, harflerin gizli, esrarlı anlamlara işaret ettiğini savunan batını bir akımdı. Fazlullah-ı Esterebabî ve takipçileri, Tanrı'nın insan suretinde tecelli ettiğine inanıyorlardı. Bazı Hurufi inanç sahipleri, Çelebi Mehmed ve II. Murad dönemlerinde Osmanlı sarayına sızmışlardı. Sultan Mehmed'in gençlik yıllarında öğretiyeye ilgi duyarak bazı Hurufi önde gelenleri himaye ettiği biliniyordu. Edirne müftüsü Fahreddin-i Acemî, 22 Eylül 1444'te cami minberinden halka sapkın Hurufilerin ortadan kaldırılması çağrısı yaptı. Acemî, bu esnada ele geçirdiği Hurufi elebaşısını inanç yoldaşlarıyla birlikte şehrin musallasına götürüp ateşe verdi. Kentteki Hurufi toplulukları halk tarafından farklı şekillerde katledildiler.

Eserin Adı: Sultan II. Mehmed'in Tahttan Feragat Etmesi
Sanatçı Adı: Göksele Satır
Hat: Asgarnezhad Shiran
Eserin Ebadı: 56x40 cm

Sultan II. Mehmed'in Tahttan Feragat Etmesi

Sultan Murad, 1444 Ağustos'unda Karamanoğulları üzerine yapılan seferin dönüş yolunda Mihaliç'te kapıkulu ocakları ve paşalar huzurunda tahtı oğlu Mehmed'e terk ettiğini ilan etmişti. Bu sırada on iki yaşındaki şehzadesi Edirne'de tahta vekâlet ediyordu. 12 Haziran 1444 tarihinde Edirne'de Macar kralının temsilcileriyle barış akdedilmiş olduğu hâlde, Hünyadi Yanoş'un 18-22 Eylül arasında güçlü bir Macar ordusunun başında Tuna'yı aşması Osmanlı payitahtında karışıklığa yol açtı. Bursa'da inziva hayatı süren II. Murad, Osmanlı devlet ricalinin çağrısı üzerine Edirne'ye dönerek ordunun başına geçti ve Varna'da Macar ordusunu bozguna uğrattı. Tahta dönmesine taraftar olan Çandarlı Halil'in ısrarlarına rağmen Manisa'ya çekildi. Fakat sonra, Edirne'de patlak veren yeniçeri isyanının ardından 1446 Ağustos'unda şehre gelerek tahta yeniden cülus etti. Tahttan indirilen II. Mehmed ise Zağanos ve Şehabeddin Paşalarla beraber Manisa'ya gönderildi.

Eserin Adı: Şehzade Mehmed'in Manisa'da Para Basması

Sanatçı Adı: Hatice Uzun

Eserin Ebadı: 48x38 cm

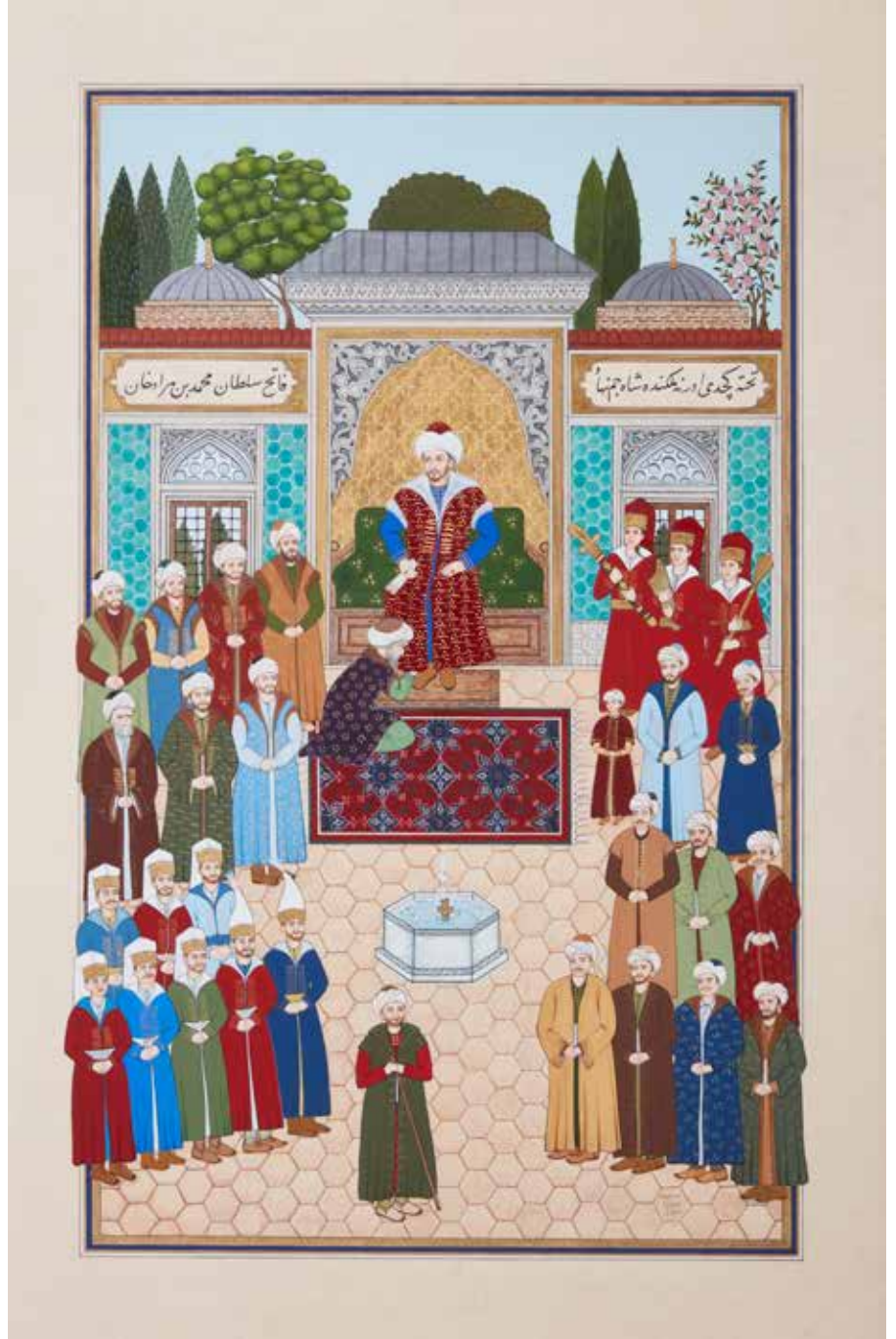
Şehzade Mehmed'in Manisa'da Para Basması

Osmanlılarda sikke darp ettirmek tahtta oturan meşru sultanın hükümdarlık alametleri arasında sayılırdı. II. Murad'ın yeniden tahta çıkışıyla Manisa'ya gönderilen Mehmed, burada kaldığı altı yıl boyunca (1446-1451), daha önce saltanata geçmiş olması dolayısıyla Sultan olarak da anılmıştı (Mehmed Çelebi Sultan). Bu yıllarda Mehmed'in H. 852 (1448) tarihinde Ayasuluk'ta, Osmanlı tarihinde başka istisnası olmayan bir şekilde, henüz resmen veliahd/şehzade iken kendi adına bakır paralar darp ettirdiği söylenmektedir.

Eserin Adı: Sultan II. Mehmed Han'ın II.Cülus Töreni
Sanatçı Adı: Hatice Uzun
Hat: Ahmet Kutluhan
Eserin Ebadı: 65x46 cm

Sultan II. Mehmed Han'ın II. Cülus Töreni

Osmanlılarda şehzadelerin tahta geçmesine cülus adı verilirdi. II. Murad, 3 Şubat 1451'de, 48 yaşındayken hayata gözlerini yumdu. Çandarlı Halil, bir ulağa emanet ettiği mühürlü bir mektupla Mehmed'i Edirne'ye davet etti. İkinci ve son kez tahta çıkmak üzere yola koyulan Mehmed, hükümdarlık bekleyen bir kardeşi olmadığından tahtın tek adayıydı. 18 Şubat 1451'de, saraya geldiğinin ertesi günü 19 yaşındayken tantanalı bir törenle tahta oturdu. Yakın adamları Şehabeddin Paşa ve İbrahim Paşa cülus merasiminde Sultan Mehmed'in hemen yanı başındaydılar. II. Murad devrinin vezirleri Çandarlı Halil Paşa, İshak Paşa ve diğerleri yeni sultandan biraz uzakta kaldılar. Sultan Mehmed, en nihayetinde aralarında ilk saltanat yıllarından kırgınlıklar bulunan Halil Paşa'nın yaklaşıp kendisine yakışan bir yere geçmesini istemişti.

Eserin Adı: Rumeli Hisarı'nın Yapımı

Sanatçı Adı: Hatice Uzun

Eserin Ebadi: 52x43 cm

Rumeli Hisarı'nın Yapımı

İstanbul'un fethinden önce Boğaz'a giriş çıkışları denetlemek isteyen Sultan II. Mehmed, 1451-1452 kışında Anadolu ve Rumeli'den celp edilmiş 1000 inşaat ustası, aynı sayıda işçi ve kireççiyi Rumeli hisarını inşa etmek için seferber etti. 26 Mart 1542'de hisarın yapımına nezaret etmek için bizzat geldi. Tarihçi Kritovulos'a göre, boğazın en dar noktasını bulup hisarın yapılacağı yeri şahsen seçmiş; hatta hisarın ölçülerini kendisi tasarlamıştı. Hisarın yapımı II. Mehmed tarafından üstlenilmiş olsa da, kalenin farklı köşelerinde yükselen üç büyük kuleyi vezirleri Çandarlı Halil, Saruca Paşa ve Zağanos Paşa inşa ettirdiler. Rumeli hisarı 1452 Ağustos'unda tamamlandı.

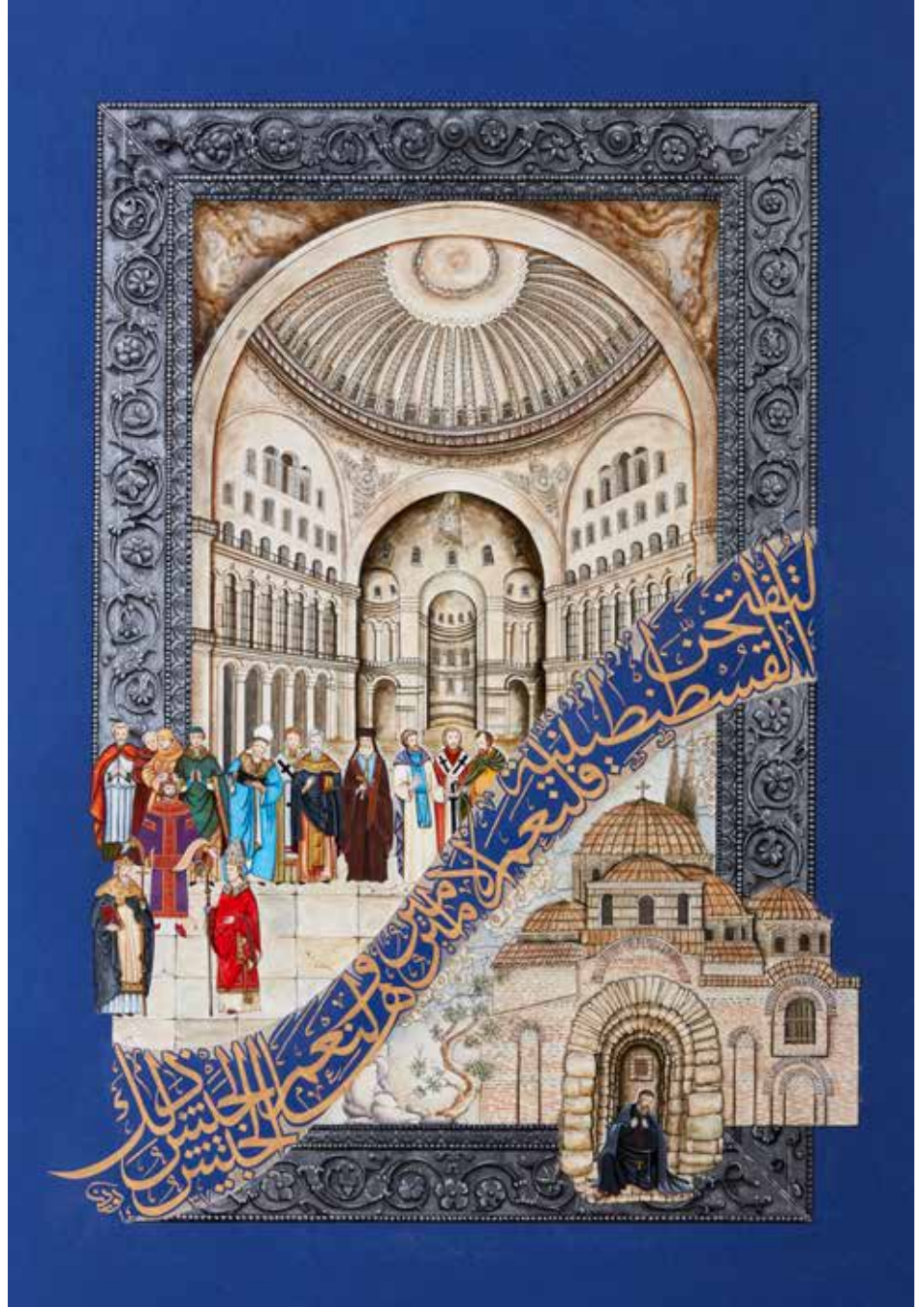

Eserin Adı: Ayasofya'da Birleşme Ayini
Sanatçı Adı: Nurdan Yiğit
Hat: Levent Karaduman
Eserin Ebadı: 68x47 cm

Ayasofya'da Birleşme Ayini

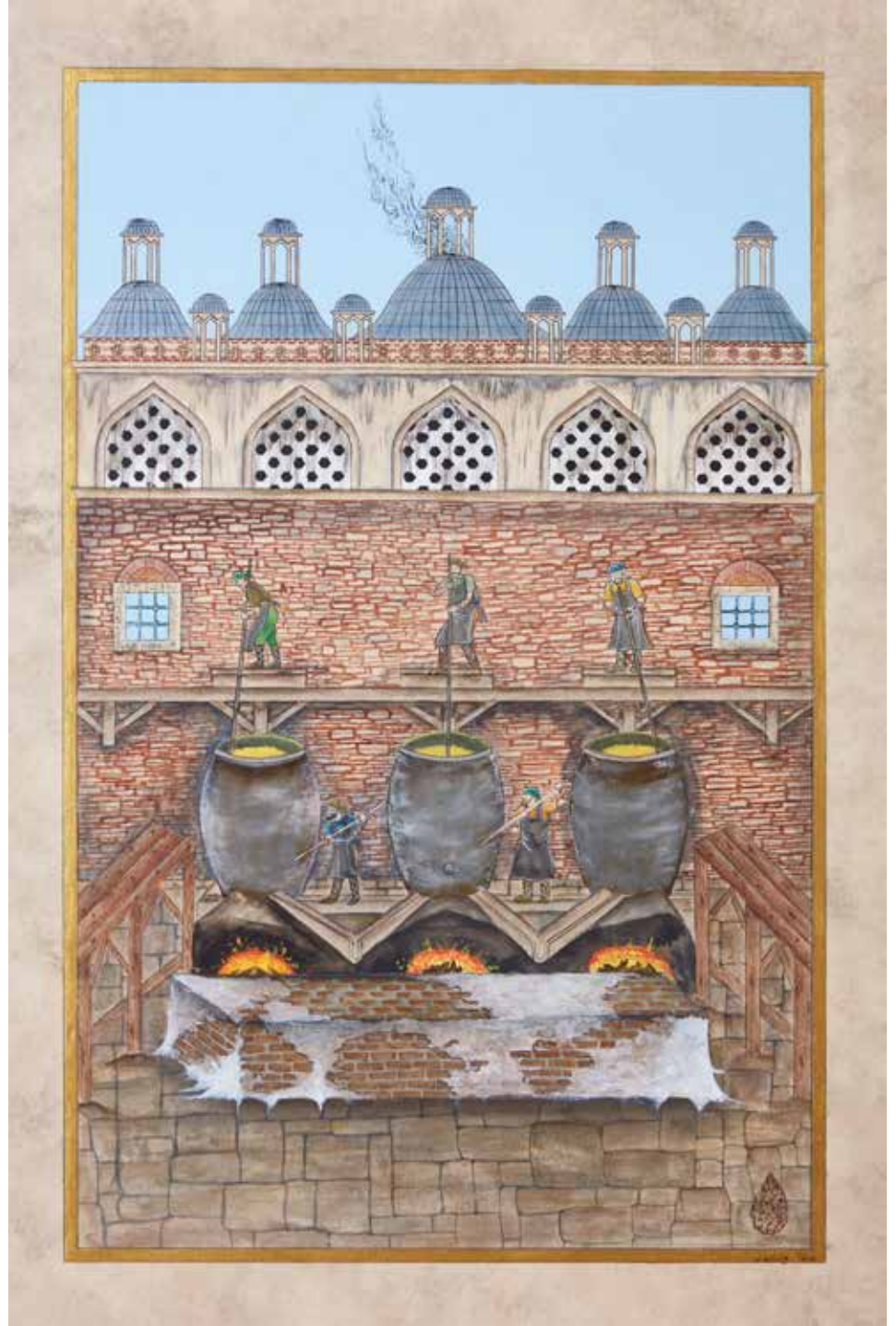
Katolik ve Ortodoks kiliselerinin birleşme kararı 1439 Floransa konsilinde alınmıştı. 12 Aralık 1452'de Ayasofya'da tertiplenen ayin kiliselerin birleşmesini teyit eden bir kutlama töreninden ibaretti. İstanbul'daki esaslı muhalefetten ötürü merasim bir türlü gerçekleştirilememişti. Din adamı Georgios Scholarios ve Megadük Lukas Notaras gibiler Rum ahaliden aldıkları destekle kiliselerin birleşmesine şiddetle karşı çıkıyorlardı. Bunların düsturu, şehirde "Latin külâhı görmektense Osmanlı sarığı görmek yeğdir" şeklindeydi. Kiev kardinali Isidoro, Papa V. Nicolo'yu temsilen Ayasofya'daki törenin işlerini düzenlemek üzere 26 Ekim 1452'de İstanbul'a ulaştı. Osmanlılara karşı batının desteğini kazanmaya çalışan İmparator Konstantin, şehirdeki rahatsızlığa rağmen Ayasofya'daki ayine bizzat katıldı.

Eserin Adı: Şahi Topu Dökümü
Sanatçı Adı: Ü. Gülsüm Terzi
Eserin Ebadı: 52x42 cm

Şahi Topu Dökümü

1453 Ocak'ında Dimetoka'dan Edirne'ye dönen Mehmed, yeni sarayının önünde Macar asıllı Urban'ın döktüğü topu denetmişti. Bizanslı tarihçi Dukas'a göre, bu devasa top 1 mil uzaklığa 600 kiloluk taş güllerle fırlatıyor; çıkardığı ses 18 km öteden duyuluyordu. 1452 sonbaharında İstanbul'dan ayrılıp Edirne'ye gelen Urban, II. Murad devrinden beri top ustalığı yapan Saruca ve Mehmed'e başvurarak Osmanlı sultanına hizmet etmek istediğini söylemişti. Bizans başkentinde sanatı hak ettiği takdiri görmüyordu. Mehmed'e iyi bildiği İstanbul surlarını un ufak edebilecek evsafa toplar dökebileceğini bildirdi. Urban önce bir kalıp hazırlamış; yeterli miktarda tunç temin edilmesinin ardından üç ayda dev boyutta bir top imal etmişti.

Eserin Adı: Lağımçılar
Sanatçı Adı: Göksel Satır
Eserin Ebadi: 42x70 cm

Lağımçılar

Bir kale kuşatmasına girişen askerî kuvvetlerin vazgeçilmez unsurlarından biri lağımçı kıtalarıydı. Lağımçılar, yeraltı tünelleri kazarlar, toprak yüzeyinin altından ilerlettikleri dehlizleri sağlamlaştırıp sonra buralara barut doldurarak patlatmak suretiyle "lağım atarlardı". 1453'te Sultan Mehmed'in ordusunda aslen maden ocaklarında çalışıp toprak kazmada ustalaşmış farklı milletlerden birçok lağımçı hizmet ediyordu. Osmanlı-Türk tebaası dışında Rum, Latin, Alman, Bohemyalı ve Macar ustalar mevcuttu. Bunlardan en bilineni, Jakşa Brejeviç komutasında Sırp despotundan gelen 1500 kişilik kıtanın içinde yer alan, tünel kazmakta usta Sırp madencilerdi.

Eserin Adı: Osmanlı Donanması'nın Yenilgisi
Sanatçı Adı: Mağfirat Onat
Eserin Ebadı: 70x50 cm

Osmanlı Donanması'nın Yenilgisi

20 Nisan'da kuşatmanın tüm belirsizliğiyle devam ettiği günlerde üç Cenova kalyonu ve bir Bizans nakliye gemisi Yedikule açıklarında görüldü. Baltaoğlu Süleyman Bey, Gelibolu'dan emri altında getirdiği kadırgalarla İstanbul'a ulaşmaya çalışan yüksek bordalı gemilerin etrafını sardı. Küçük Osmanlı tekneleri, düşman gemilerinin hareketini engellemek için bir hat çekmeye çalışırken Baltaoğlu Süleyman kendi gemisiyle bizzat Bizans gemisine mahmuzladı. Osmanlı okçuları ateşli oklarla yelkenleri yakmaya, baltacılar ellerindekilerle gemi gövdelerini delmeye çalıştılar. Bu esnada aniden çıkan lodosla yelkenleri şişen Cenova ve Bizans gemileri, Haliç'e doğru yönelerek bastırın karantığın yardımıyla güvenli sulara eriştiler.

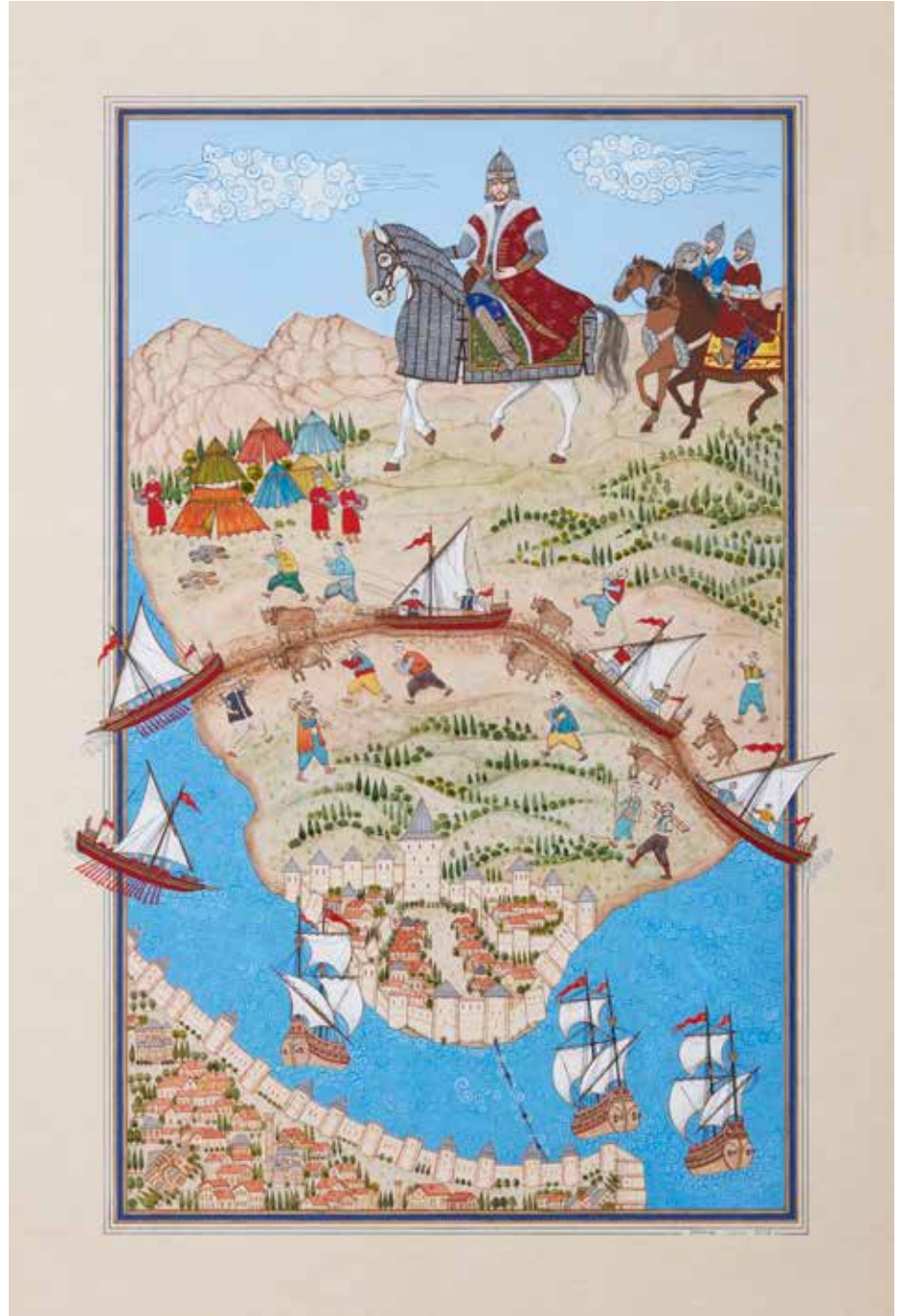
Eserin Adı: Gemilerin Karadan Yürütülmesi

Sanatçı Adı: Hatice Uzun

Eserin Ebadı: 57x43 cm

Gemilerin Karadan Yürütülmesi

Sultan Mehmed, İstanbul kuşatmasında dünya savaş tarihinin en kayda değer manevralarından birini gerçekleştirdi. Bundan önce Vikingler, Venedikliler ve Aydınoğlu Umur Bey gibi komutanların gemileri karadan çekmek suretiyle ilerlettikleri bilinmekle birlikte, İstanbul kuşatmasındaki harekât ölçek ve planlama bakımından hepsinden büyüktü. 21-22 Nisan'da Beşiktaş/Dolmabahçe sahilinden çekilerek getirilen 70-80 Osmanlı teknesi Haliç'te Eyüp'ün karşı yakasına indirildi. Bu amaçla önceden gemilerin ilerletileceği zemin düzleştirilmiş; gemilerin altına halatlarla bağlı kalaslar konarak yağlanmıştı. Makaralar yardımıyla kol gücüyle çekilen gemilerin yükünü hafifletmek için yelkenler açılarak rüzgârdan istifade edildi. Suya indirilen tekneler, birbirine bağlanarak üzerlerine top, kule ve askerlerin yerleştirdiği bir muharebe platformuna çevrildi.

Eserin Adı: Mum Donanması

Sanatçı Adı: Nurdan Yiğit

Eserin Ebadi: 48x59 cm

Mum Donanması

28 Mayıs gecesi Sultan Mehmed, askerlerinin surlara yaklaşarak gece karanlığını yırtan meşaleler yakmalarını emretti. Bazı askerler mızraklarının ucuna meşaleler takarken okçular ateşli okları durmaksızın surların üzerindeki Bizans müdafilerine yolluyorlardı. Bu arada çadırların önünde ve ağaçların üstünde mum ve kandiller yakılmış; donanmadaki gemilerin gönderleri üzerine kandiller takılmıştı. Osmanlı ordugâhında mehterle karışık kösler ve nakkareler çalınarak sevinç çığlıkları atılıyordu. İstanbul surlarını bekleyenler gece boyunca bu şekilde yorgun tutuldular. Gece yarısına doğru ansızın söndürülen ışıklar, Osmanlı ordusunun son hücumu geçeceğinin habercisiydi.

Eserin Adı: İmparator Konstantin'in Vedası

Sanatçı Adı: Göksel Satır

Eserin Ebadi: 56x42 cm

İmparator Konstantin'in Vedası

1449'da imparator ilan edilen Konstantin Paleologos, iyi bir asker, namuslu ve mert bir idareci olarak tanınıyordu. Kuşatmanın son günlerinde İsfendiyaroğlu İsmail Bey'in getirdiği teslim çağrısını "ne benim, ne başkasının kenti vermek hakkı vardır. Hepimizin ortak kararı kendi isteğimizle can vermek, onu sonsuza kadar savunmaktır" diyerek reddetti. Konstantin, 28 Mayıs'ta surlara yerleştirdiği komutanlarına yaptığı son konuşmanın ardından Ayasofya'ya giderek buradaki ayine katıldı ve günah çıkarttı. Blachernae'deki sarayına gitti. Sarayındaki hizmetkârları çağırarak hepsiyle vedalaştı. Gece yarısına doğru savunma hazırlıklarını teftiş etmek için saraydan çıktı. Konstantin şehrin fethedildiği gün çatışmalarda ölmüştür. Cesedi bulunamadığı için İstanbul içinde mezarının yerine dair çeşitli söylenceler peyda olmuştur.

Eserin Adı: Ayasofya'nın Yağmalanmasına Dur Demesi

Sanatçı Adı: Fatma Şişman

Eserin Ebadi: 55x40 cm

Ayasofya'nın Yağmalanmasına Dur Demesi

İstanbul kılıç gücüyle fethedildiği için Osmanlı ordusundaki askerlere üç günlük yağma hakkı tanınmıştı. Bununla birlikte Fatih Sultan Mehmed, fethettiği kenti devletin yeni payitahtı yapmayı arzuladığından yağma faaliyetlerini erkenden durdurdu ve özellikle şehrin abidevî yapılarının zarar görmemesini temin etti. Sultan Mehmed, 29 Mayıs günü Ayasofya'ya girdiğinde bir askerin kilise içinde bir mermeri kırmaya çalıştığını gördü. Bunu neden yaptığını sorduğu askerin, din sebebiyle demesi üzerine, sinirlenip askere kılıcıyla dokunarak "Sizin aldığınız hazine ve esirler size yeter; şehrin yapıları bana aittir" demişti.

Eserin Adı: Ayasofya'da İlk Cuma
Sanatçı Adı: Nihal İpekçi
Eserin Ebadı: 65x48 cm

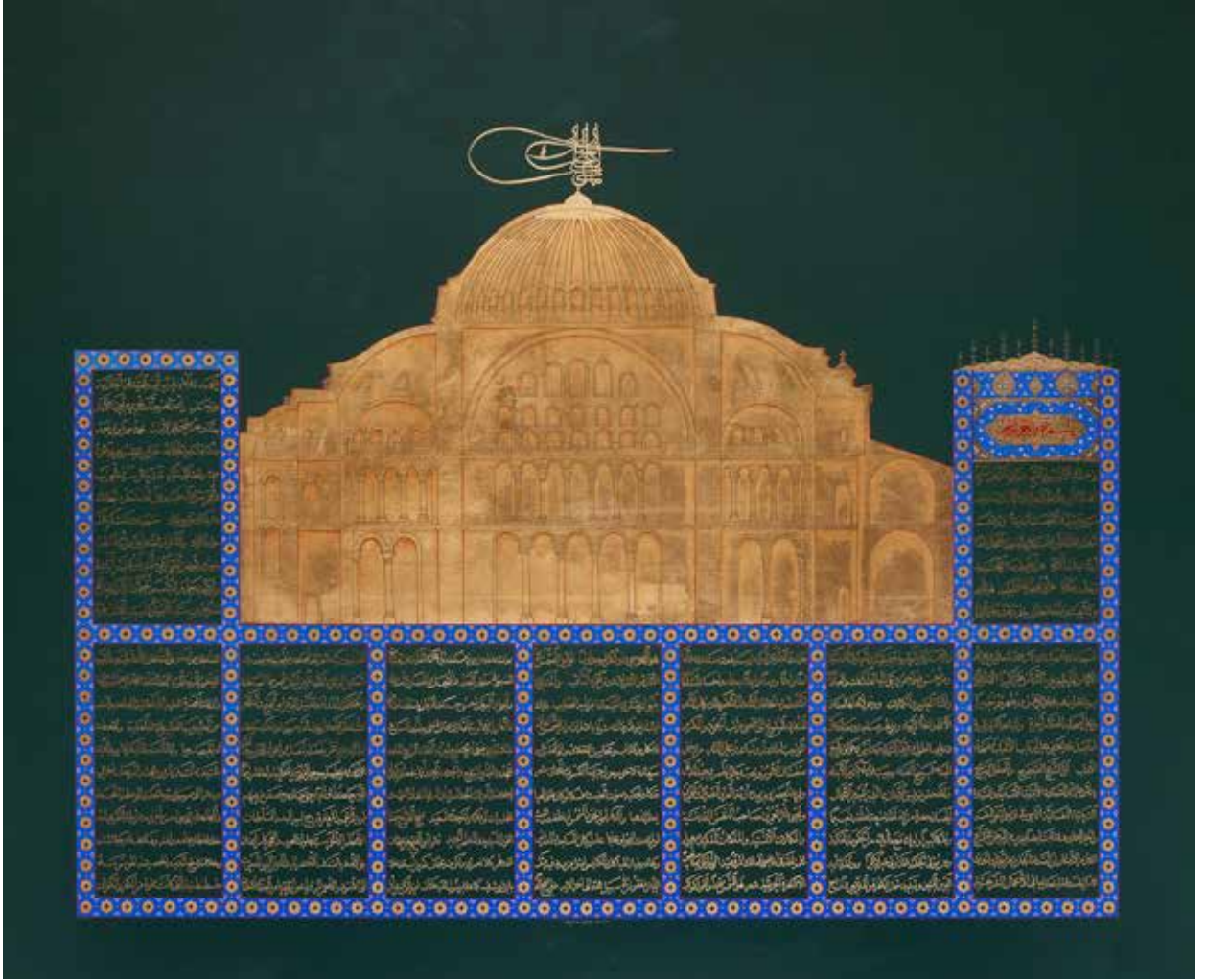
Ayasofya'da İlk Cuma

537'de İmparator Justinianus tarafından inşa ettirilen Ayasofya, fethin ardından sembolik bir uygulamayla camiye çevrildi. Ayasofya'yı hayratının ilk eseri olarak vakfeden Mehmed, üç gün sonra topluca kılınan Cuma namazının ardından İstanbul'un fethini tamamlamış sayılırdı.

Kilise içindeki haç ve çan gibi Hristiyanlık alametleri hızlıca ortadan kaldırılırken iç mekânda bir namaz alanı tertip edildi. İlk Cuma namazı esnasında Sultan Mehmed'in kuşatma esnasında taşıdığı sancaklar zaferin nişanesi olarak camide sergilendi; Ayasofya'nın zemini Peygamber'e ait olduğuna inanılan seccadelerle örtüldü. 17. yüzyılın başlarına kadar ana kubbedeki mozaiklere dokunulmamıştı. Minare, kentin artık bir İslam diyarı olduğunun görsel nişanesi kabul edildiğinden batıdaki yarım kubbenin yanına hızlıca bir tahta minare inşa edildi. Bu minare 1574'teki tamire kadar varlığını sürdürdü.

Eserin Adı: Ayasofya Vakfiyesi
Sanatçı Adı: Şeyma Çınar
Hat: Asgarnezhad Shiran
Eserin Ebadi: 77x96 cm

Ayasofya Vakfiyesi

Fethin ardından İstanbul'u mamur hâle getirmeye çalışan Fatih Sultan Mehmed, şehirdeki hayratının ilk eseri olarak camiye çevrilen Ayasofya'yı vakfetti. Bu amaçla, yerleşik uygulamaya uygun olarak, vakfın nasıl işleyeceğini ve hâsıl olan gelirlerin nerelere harcanacağını belirleyen bir vakfiye (vakıfname) tanzim edildi. Bu resmî belgelerin hatime adı verilen son kısımlarında vakfiyeyi bozmaya ve vakfın kurucusu tarafından belirlenen şartları değiştirmeye yeltenenlere yönelik beddualar yazılırdı. Vakfiye metnine göre, Ayasofya'daki hizmetlerin devamı için vakfın gelirlerinden bir hatip, bir imam, dokuz hafız, yirmi cüzhan, altı müezzin, bir muarriif, namaz vakitlerini tayin eden bir muvakkit, temizlikten sorumlu dört kayyım, üç kândilci, muhasebeden sorumlu bir noktacıya maaş ödenirken camiye düzenli olarak hasır ve kândil gibi ihtiyaç maddeleri alınıyordu.

Eserin Adı: Kânunnâme
 Sanatçı Adı: Şeyma Çınar
 Hat: Asgarnezhad Shiran
 Eserin Ebadı: 90x67 cm

Kânunnâme

Sultan Mehmed, İslam siyasi tarihinde ardından gelen nesilleri başlıyıcı mahiyette kanunlar derleyip yürürlüğe koyan ilk padişahtır. Birisi reaya, yani yönetilenlere, diğer devlet teşkilatına dair iki kanunname tedvin ettirdi. Reaya kanunnamesi, üretici sınıfların ödemesi gereken vergi oranları ile reaya ve sipahi arasındaki ilişkileri düzenlemeyi amaçlıyordu. Teşkilat kanunnamesi adıyla bilinen Kanunname-i Âl-i Osman, hükümetin şekli ve yetki alanlarını, yetkililerin padişahla ilişkilerini, devlet adamlarının rütbe ve derecelerini, terfi, ücret, emekliliklerini ve cezaları ele almaktadır. Nişancı Leyszade Mehmed Efendi tarafından 1477 sonrasında kaleme alınan kanunname, örf adı verilen "ata ve dede kanunlarının" bir derlemesiyle birlikte Mehmed'in doğrudan kendi iradesiyle hayata geçirdiği uygulamaları içerir.

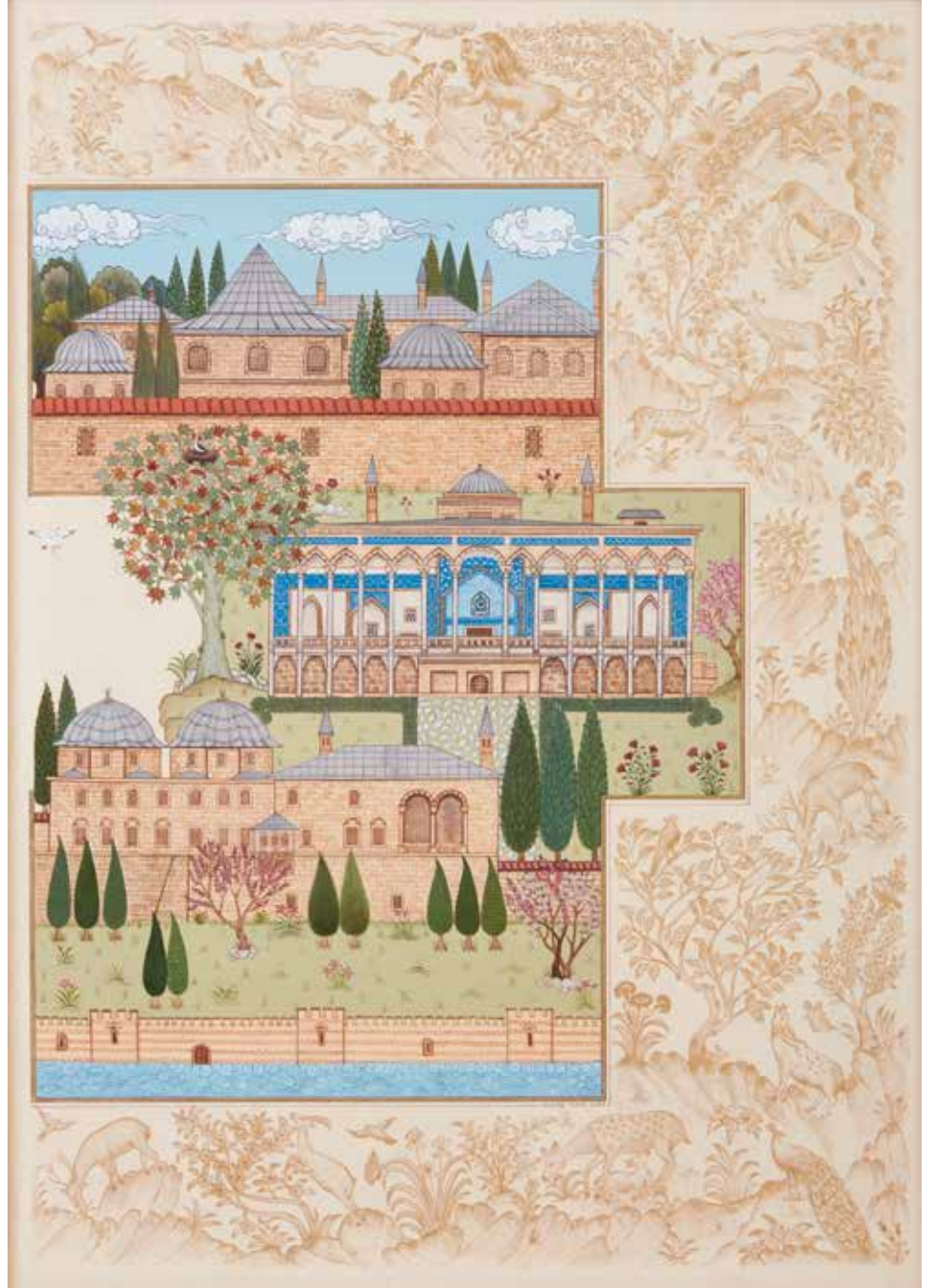
Eserin Adı: Fatih Sultan Mehmed'in Yaptırdığı Üç Saray

Sanatçı Adı: Hatice Uzun

Eserin Ebadı: 61x46 cm

Fatih Sultan Mehmed'in Yaptırdığı Üç Saray

Sultan Mehmed'in fetihten sonra İstanbul'da yaptırdığı ilk saray, bugün İstanbul Üniversitesi, Beyazıt Camii ve Süleymaniye Camii'nin arazisini içine alan, kentin ortasında geniş bir sahaydı. Sağlam duvarlarla çevrili ve dört kapılı alanın içinde harem dairesinin yanı sıra köşkler, kasırlar, havuz ve şadırvanlar, mutfak ve kilerler, hizmetkârların barınmasına mahsus odalar ve av hayvanlarıyla nadide kuşları barındıran bir bahçe bulunuyordu. Fatih Sultan Mehmed'in kısa süre sonra Topkapı Sarayı'nı inşa ettirmesi üzerine Eski Saray, vefat eden veya tahtı kaybeden padişahların kadınları, kızları, valide sultanlar ve cariyelerine ev sahipliği yapmaya başladı. Padişah kızlarının düğünlerine tanıklık eden saray, 1826'da seraskerlik makamına devredildi. Sırça Saray ismiyle bilinen Çinili Köşk, Topkapı Sarayı'nın en eski yapılarından biridir. Kitabesine göre 1472'de tamamlanan yapı revaklı cephesi, çinileri ve estetik mimarisiyle eskiden beri araştırmacıların ilgisini çekmiştir. Bizans zamanından kalma bazı kemerli ve tonozlu alt yapıların oluşturduğu suni bir teras üzerine oturtulmuştur. 17. yüzyılda saray ağalarının ikametgâhı olarak hizmet etmiştir. Fatih Köşkü, 1462-1463 tarihlerinde inşa edildiğinde ahşap tavanın üstü kurşun kubbe ile örtülüydü. Bugünkü hâlini 16. yüzyılda kazanmıştır. Seyir köşkü olarak tasarlanmış olduğu halde, I. Selim devrinden itibaren iç hazinenin saklandığı mekân halini almıştır. Bu sebeple Enderun Hazinesi olarak da bilinir.

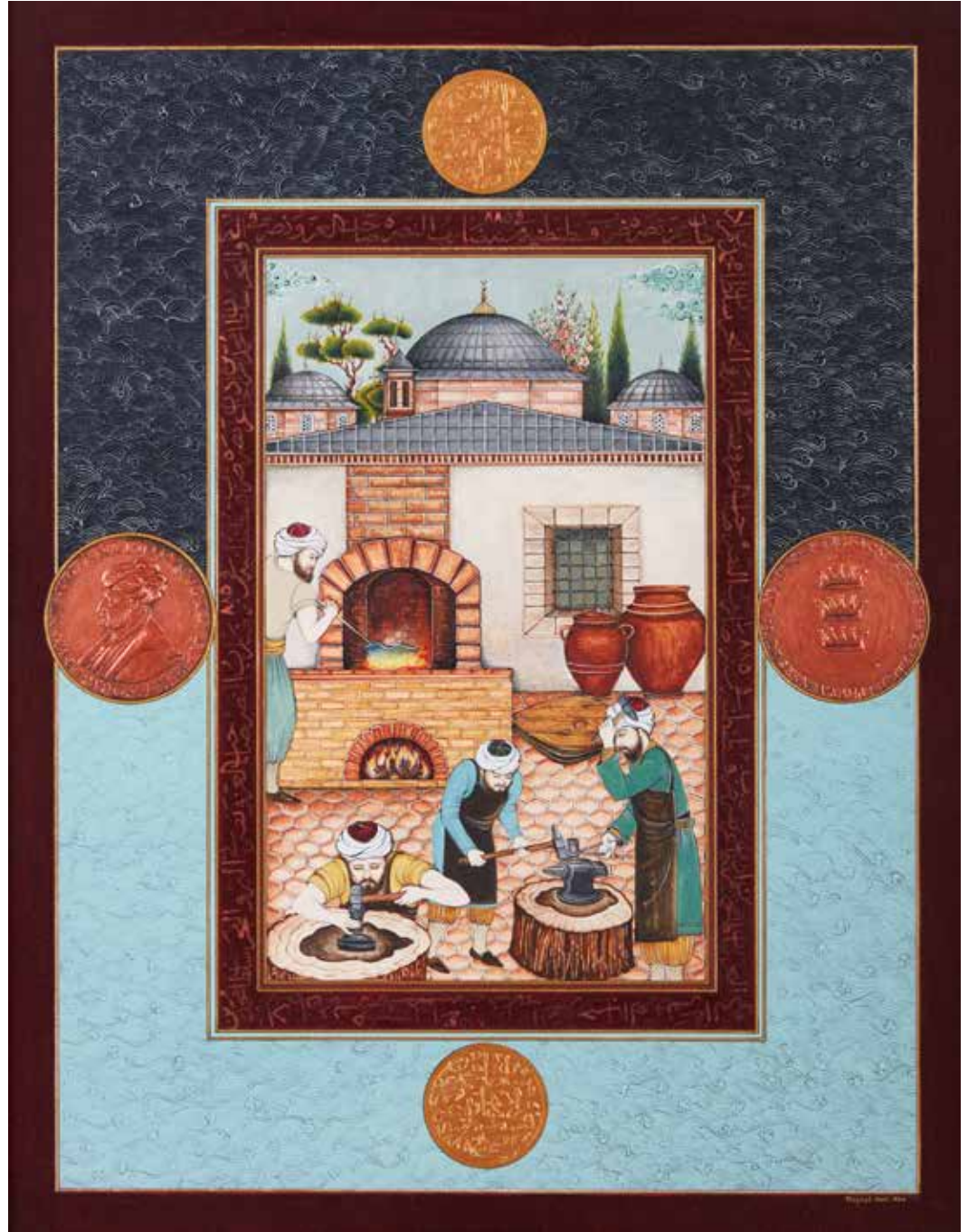

Eserin Adı: Fatih Sultan Mehmed'in Para ve Madalyonları
Sanatçı Adı: Mağfirat Onat
Hat: Asgarnezhad Shiran
Eserin Ebadi: 50x40 cm

Fatih Sultan Mehmed'in Para ve Madalyonları

Sultan Mehmed, 1444'teki ilk saltanatı dâhil çeşitli vesilelerle sikke darp ettirdi. Bunlardan en bilinenleri, 1470'te bastırılan on akçelik sikke ile 1475'te darp edilen Osmanlı tarihinin ilk altın parasıdır. 1470 tarihli sikkenin bir yüzünde Sultânü'l-berreyn ve hâkânü'l-bahreyn es-Sultân ibni's-Sultân ve diğer yüzünde Muhammed ibn Murad Hân halledallahü sultanehu duribe Kostantiyye 875 yazar. Beş sene sonra basılan altın sikke dönemin Venedik dukasıyla eş değerdedi. Ön yüzünde Dâribü'n-nazar sâhibü'l-izzi ve'n-nasr fi'l-berri ve'l-bahr, arka yüzünde Sultân Muhammed ibn Murad Hân azze nasruhu Kostantiyye duribe fi 883 yazısı okunabilmektedir. Fatih Sultan Mehmed adına üretilen madalyonların hiçbiri Türkiye'de değildir. Gentile Bellini'nin arka yüzünde üç taç resmi barındıran 1480 tarihli eseri ve Bertolde di Giovanni, Constanza ve Jean Frincaudet tarafından yapılan madalyonlar yabancı müzelerde sergilenmektedir.

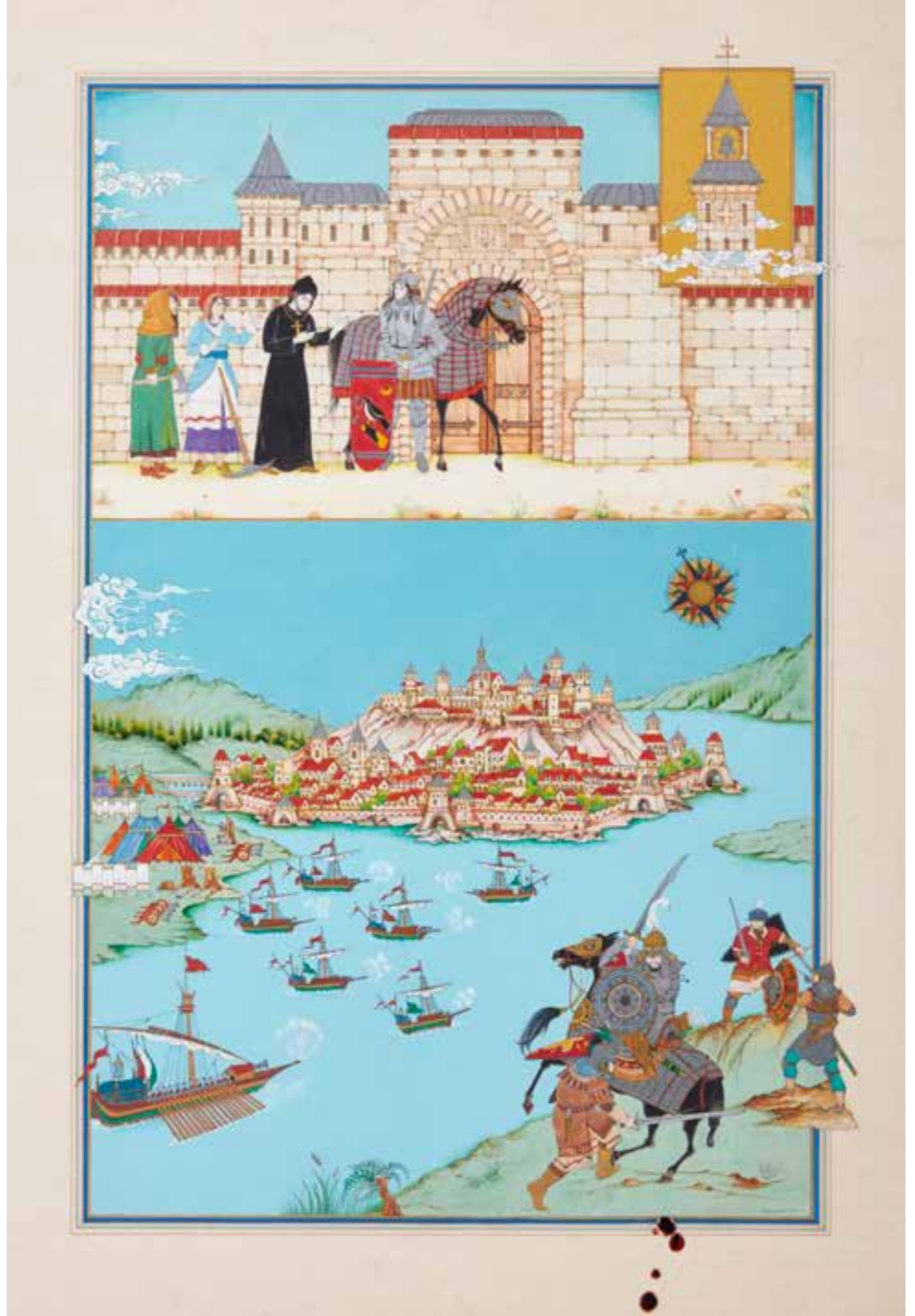
Eserin Adı: Belgrat Kuşatması ve Fatih Han'ın Yaralanması

Sanatçı Adı: Mağfirat Onat

Eserin Ebadı: 60x42 cm

Belgrat Kuşatması ve Fatih Han'ın Yaralanması

1456 Temmuz'unda kuşatılan Belgrad, Tuna ve Sava ırmaklarının birleştiği stratejik ağızda yer almasından ötürü Macar krallık topraklarının kilidi olarak görülüyordu. Üç yanı nehir akıntılarıyla çevrili şehrin tek açık cephesi, yüksek bir sur ve hendekle korunuyordu. Çifte surlarla çevrili kalesiyle epeyce iyi tahkim edilmiş bir yerd. Osmanlı kuvvetleri, 4 Temmuz'da kuşattıkları şehre Fatih Sultan Mehmed'in emriyle nihayet 21 Temmuz gecesi saldırıya geçtiler. Osmanlılar şehre üç kere girmeye muvaffak oldukları hâlde, hiçbirinde 70 yaşındaki Fransisken keşiş Giovanni de Capestrano ve Hünyadi Yanoş'un kararlı savunmasını aşamadılar. Dağınık hâlde geri dönen ordusunun bozguna uğramasını engellemeye çalışan Sultan Mehmed, ön saflara atıldığı bir esnada alnından (ya da bacağından) bir ok darbesi alarak yaralandı.

Eserin Adı: Yedikule
Sanatçı Adı: Feyza Şen
Hat: Reza Hemmatirad
Eserin Ebadı: 52x62 cm

Yedikule

Fetihten sonra İstanbul surlarını tamir ettiren Mehmed, 1457-1458'de II. Teodosius zamanından kalma ünlü Altın Kapı'nın iki burcuna yaslanan bir hisar inşa ettirdi. Bizanslılara ait iki kuleyle beraber Osmanlı mimarlarının ilave ettiği üç burç, dört cephede yükseltilen duvarlarla birleştirildi ve semte ismini veren yedi kuleli hisar elde edildi. Hisardaki kuleler, kısmen kullanım amaçlarına uygun isimler almışlardı: Hazine, Kız, Top, Zindan, Pastorama, Küçük ve Bayrak kuleleri. III. Murad döneminde saraya taşınana değin Osmanlı devlet hazinelerinin bir kısmı burada muhafaza edildi. Hisar, ayrıca siyasi suçlular ve diplomatik rehinelere için hayatlarının uzun dilimlerini geçirdikleri bir mahbes vazifesi görürken, Osmanlı tarihinin kanlı idamlarının bir kısmına şahit oldu.

Eserin Adı: Fatih Sultan Mehmed'in Kapalı Çarşısı Yaptırması
Sanatçı Adı: Ü. Gülsüm Terzi
Eserin Ebadı: 52x42 cm

Fatih Sultan Mehmed'in Kapalı Çarşısı Yaptırması

Fethin hemen ertesinde Sultan Mehmed'in vakıflarına gelir getirmesi amacıyla bugün Kapalıçarşı'nın ortasında kalmış olan Cevahir Bedesteni veya İç Bedesten denilen on beş kubbelik bir yapı inşa edildi. Çarşu-yı Kebir, yani Büyük Çarşı ismini alacak olan ticaret mahalli, bu ilk çekirdeğin etrafında Beyazıt ve Nuruosmaniye arasındaki alana yayıldı. Nuruosmaniye Camii tarafındaki Sandal Bedesteni ya da Yeni Bedesten, yine Fatih'in son dönemlerinde, 1478-79'dan önce yapılmış olmalıdır. Halk arasındaki ismi, iki ayrı bedestenin zamanla birleşerek üstlerinin örtülmesi ve giriş kapıları konulmasından ötürü Kapalı Çarşı olmuştur. 1537'de Matrakçı Nasuh İstanbul minyatürlerini çizdiğinde çarşının sokaklarının üstünün hâlâ açık olduğu görülmektedir.

Eserin Adı: Trabzon'un Fethi

Sanatçı Adı: Hatice Uzun

Eserin Ebadı: 70x43 cm

Trabzon'un Fethi

Bizans imparatorluk hanedanlarından biri olan Komnenoslardan David tarafından yönetilen Trabzon, bir Komnenos prensesi ile evli olan Akkoyunlu hükümdarı Uzun Hasan'ın himayesi altındaydı. Dik ve ormanlık, çetin bir arazide uzun bir yürüyüş gerçekleştiren Sultan Mehmed ve askerleri altı hafta süren bir kuşatmanın ardından Komnenoslar devletinin başkenti olan Trabzon'u teslim aldılar (Ağustos 1461). Gelibolu sancakbeyi Kasım Bey denizden kuşatmaya destek verdi. Trabzon hâkiminin hazinedarı Georgios Amirutzes, Fatih Sultan Mehmed'in hizmetine bu sefer sonunda girmiştir. Şehrin idaresi Kasım Bey'e bırakıldı.

Eserin Adı: Amirutzes (Entellektüel Yönü)

Sanatçı Adı: Reza Hemmatirad

Eserin Ebadı: 50x65 cm

Amirutzes (Entellektüel yönü)

Ünlü Rum âlim ve filozofu Georgios Amirutzes, 1461'de Trabzon'un fethini müteakip Sultan Mehmed'in hizmetine girdi. Amirutzes, Fatih döneminin önde gelen veziriazamlarından Mahmud Paşa'nın teyzesadesiydi. Amirutzes, bu tarihten itibaren Fatih Sultan Mehmed'in yakın maiyeti arasına katılarak felsefi konularda onunla sohbetinde bulundu. Sultanın isteği üzerine meşhur astronom-coğrafyacı Batlamyus'un (ö. y. 170) eserindeki haritaları birleştirerek bir dünya haritası çizdi. Eserin metin kısmı oğlu tarafından Grekçeden Arapçaya tercüme edildi. Ayrıca bugüne ulaşmamış bir İstanbul haritası çizdiği bilinmektedir.

Eserin Adı: Rum ve Ermenilere Verilen Ahitnâme

Sanatçı Adı: Mağfirat Onat

Eserin Ebadi: 65x45 cm

Rum ve Ermenilere Verilen Ahitnâme

İstanbul'un fethiyle devletini cihanşümul bir imparatorluk mertebesine çıkarmak isteyen Sultan Mehmed, idaresi altındaki Rum, Ermeni ve Yahudi topluluklarının en üst ruhanî temsilcilerini payitahtında bir araya topladı. Bu maksatla Fatih, bir kısmının fidyelerini şahsen ödediği gayrimüslim kitlelerin kendilerine sağlanan ev ve vergi muafiyetleriyle şehirde kalmalarını temin etti. Fetih öncesi kiliselerin birleşmesine şiddetle karşı çıkan Georgios Scholarios, 6 Ocak 1454'te ihya edilen Ortodoks patrikliğinin başına getirildi. Sultan Mehmed, Moses Kapsali'yi Yahudi cemaatin işlerini görmesi için başhaham tayin etti. 1461'de İstanbul'a davet edilen Bursa başpiskoposu Hovakim, Rum patriğinin yetkilerine eş yetkilerle Ermeni patriği ilan edildi. Bu sayede Osmanlı yönetimi altında yaşayan kalabalık gayrimüslim cemaatlerin zimmet hukuku çerçevesinde can, mal ve ibadet özgürlüğüne kavuşması ve Osmanlı toplumsal hayatına katılabilmeleri sağlandı.

Eserin Adı: Fatih Sultan Mehmed'in Kilitbahir ve Sultanbahir Kalelerini Yaptırması
Sanatçı Adı: Zeynep Tuğ
Eserin Ebadi: 39x60 cm

Fatih Sultan Mehmed'in Kilitbahir ve Sultanbahir Kalelerini Yaptırması

1463'te Osmanlı-Venedik savaşının başlaması üzerine harekete geçen Venedik donanması Çanakkale boğazı önlerine geldi. Sultan Mehmed, veziriazamı Mahmud Paşa'yı Mora'ya yollarken öte yandan donanmayı takviye etmek adına Kadırga Limanı tersanesini yaptırdı. 1463-64 kışında Venedik gemilerinin boğazdan geçişini engellemek amacıyla boğazın en dar yerinde Eceovası denilen mevkide karşılıklı olarak Sultaniye ve Kilitbahir kalelerini inşa edildi. Kale inşaatlarının sorumluluğu Yakup Bey'e verilmişti. Kilitbahir iç kalesi, eşine az rastlanır bir mimarî üslupla üç yapraklı yonca biçiminde yükseltildi. Sultaniye kalesi, ya da eski söylenişle, kal'a-yı Sultâniyye, Ege'den Marmara denizine izinsiz girişleri engellemeye hizmet ediyordu. Bu sebeple kaleler toprakla donatılmıştı.

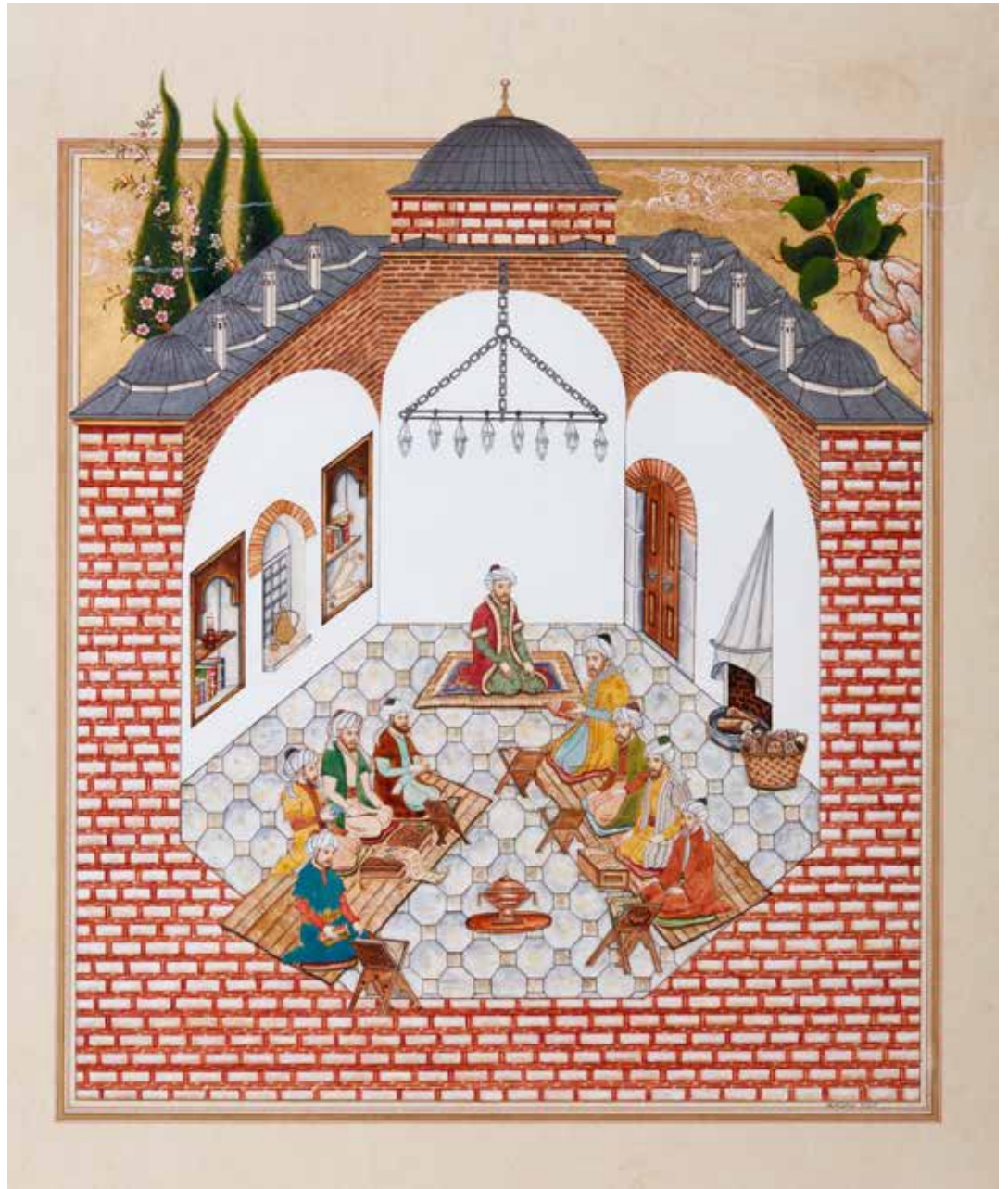
Eserin Adı: Sahn-ı Seman Medreselerinde Oda Almak İçin İmtihan Edilmesi

Sanatçı Adı: Nurdan Yiğit

Eserin Ebadi: 58x53 cm

Sahn-ı Seman Medreselerinde Oda Almak İçin İmtihan Edilmesi

Sultan Mehmed, 1463'te kendi adına inşa ettirdiği külliye'nin bir parçası olarak İstanbul'un ilk ihtisas medreselerini kurdurdu. 1470'de tamamlanan yüksek medreseler, bu yapıların bir sıra gerisinde yer alan Tetimme medreselerinden ayrı olarak Semâniye (sekiz) ismiyle anılıyordu. Fatih Camii'nin sağında Marmara denizine bakan dört medreseye Akdeniz, solunda Haliç'e bakan dördüne Karadeniz ismi verilmişti. Her medresede bir avlunun etrafına yerleştirilmiş on dokuzar oda ve birer dershane vardır. Sahn-ı Seman'da tefsir, hadis, fıkıh, fıkıh usulü, kelam ve Arapça dersleri veriliyordu. İlmî kıyafetlerini her zaman muhafaza eden Fatih, külliyesindeki medresenin açılış merasimine başında ulema sariği ile katılmıştı. Rivayete göre, Fatih Sultan Mehmed medresede bir oda istediğinde talebe veya müderris olmadığı gerekçesiyle bu talebi geri çevrilmiş; arzusuna ancak müderrisler huzurunda başarılı bir sınavdan geçtikten sonra nail olabilmmişti.

Eserin Adı: Bosna Ahitnâmesi
Sanatçı Adı: Fatma Şişman
Hat: Asgarnezhad Shiran
Eserin Ebadı: 85x35 cm

Bosna Ahitnâmesi

Osmanlıların Balkan fütühatı, yalnızca kılıç gücüyle değil, istimalet adı verilen ve yerli Hıristiyan halkın himayesi, haklarının gözetilmesi, ibadet özgürlüğü tanınması ve gerektiğinde vergi muafiyeti sağlanması gibi unsurları içeren uzlaştırıcı bir siyasetle sağlanmıştır. Fatih Sultan Mehmed, 1463'te fethettiği Bosna'daki Fransisken rahiplerine yaşam ve mülkiyet haklarını güvenceye alan bir ahidname ihşan etti. Ahidname metni, ayrıca çeşitli sebeplerle Bosna'daki topraklarından kaçıp giden ailelerin korkmadan geri dönebileceklerini taahhüt ediyordu. Milodraz'da bir manastırda saklanan belge, Fatih'ten sonra gelen Osmanlı padişahları tarafından da tasdik edilmişti.

Eserin Adı: Ali Kuşçu'nun İstanbul'a Gelişi

Sanatçı Adı: Nurdan Yiğit

Eserin Ebadi: 47x63 cm

Ali Kuşçu'nun İstanbul'a Gelişi

15. yüzyılın başlarında doğan Ali Kuşçu, Semerkant'ta Timurlu hükümdarı Uluğ Bey'in rasathanesini yönetti. Meşhur Uluğ Bey zîcinin tamamlanmasında emeği büyüktü. 1449'da hocası Uluğ Bey'in vefatı üzerine Akkoyunlu Uzun Hasan'ın elçisi olarak İstanbul'a gelip Fatih'le tanıştı. Büyük ihtimalle bu esnada Sultan Mehmed'in davetini alan Ali Kuşçu, elçilik vazifesini tamamladıktan sonra yüz kişilik bir maiyetle Osmanlı topraklarına döndü. Sultan, Ali Kuşçu'nun İstanbul'a kadar kaldığı konaklardaki masrafları karşıladı. 1473'te Fatih Sultan Mehmed, Uzun Hasan'a karşı çıktığı seferde Ali Kuşçu'yu yanında götürdü. Sefer dönüşünde Ayasofya medresesine müderris tayin edildi. Ali Kuşçu'nun varlığı İstanbul'da astronomi ve matematik çalışmalarına büyük canlılık getirmiştir. Fatih Camii'nde kendisinden kalan bir güneş saati vardır. 15 Aralık 1474'te vefat etti ve Eyüp Sultan türbesi yakınlarına gömüldü.

Eserin Adı: Deniz Savaşları
Sanatçı Adı: Ü. Gülsüm Terzi
Eserin Ebadı: 42x58 cm

Deniz Savaşları

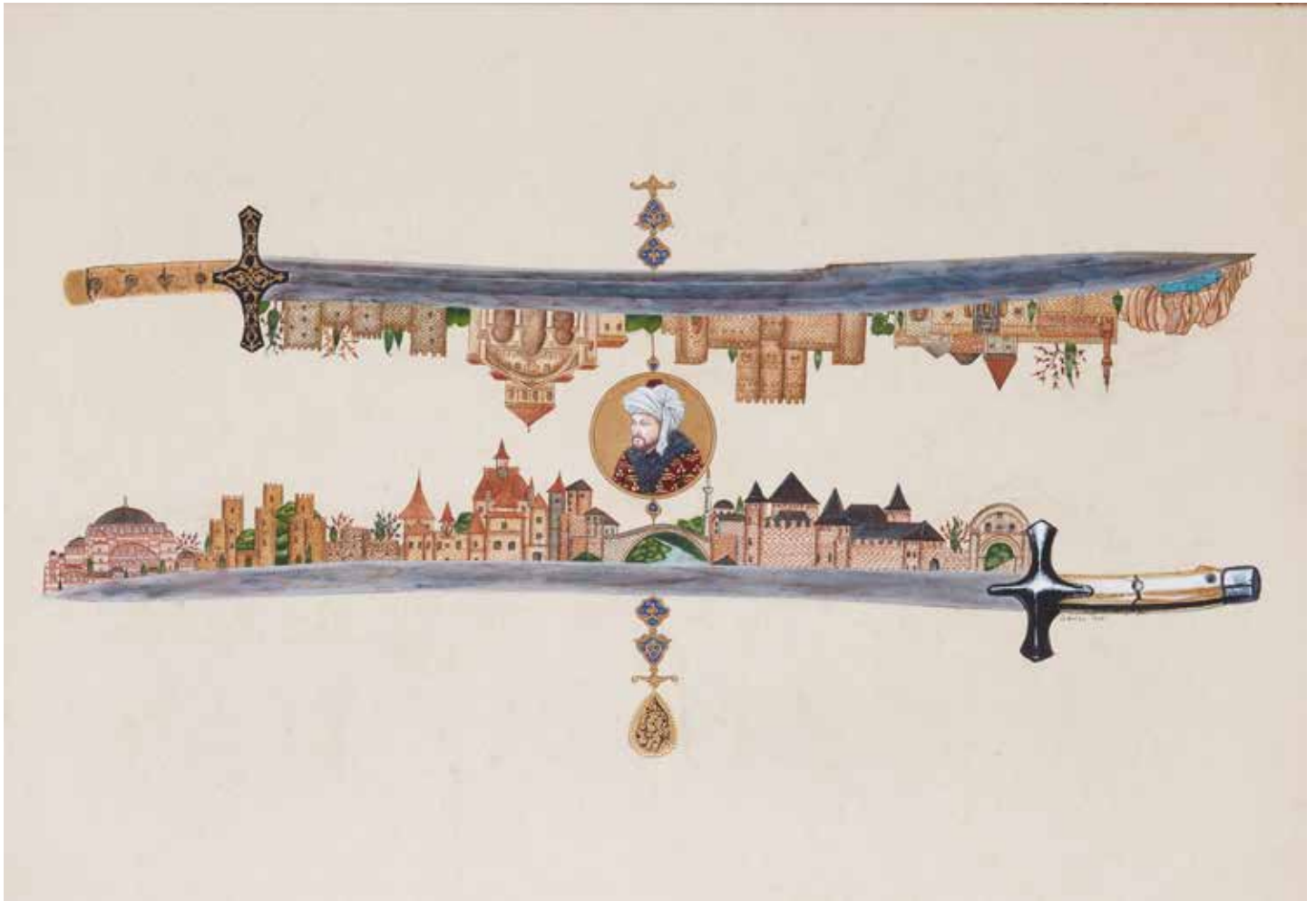
15. yüzyılda Akdeniz donanmaları topyekûn muharebelere girişmekten ziyade amfibik harekâtlar gerçekleştirdiler. 1463'te kıyı kenti Argos'un Osmanlıların eline geçmesi üzerine Venedik senatosu savaş kararı aldı. Aynı yıl içinde Venedik donanması Çanakkale boğazı önlerine geldi. Boğazda Kilitbahir ve Sultaniyye kalelerinin inşası bu yıllara rastlar. 1469'da Eğriboz'dan yola çıkan Venedik donanması, Osmanlı gemilerinin Karadeniz'de bulunmasından faydalanarak Enez'e baskın düzenleyip Yeni Foça'yı tahrip etti. 1470'te Eğriboz önlerine gelen Sultan Mehmed, adaya bir köprüyle ordusunu çıkarırken Gelibolu beyi Mahmud Paşa Osmanlı gemileriyle harekâta destek verdi. Gedik Ahmed Paşa, Avlonya'dan 132 gemi ve 18.000 kişilik bir kuvvetle yola çıkıp 11 Ağustos 1480'de İtalya'da Otranto'yu zapt etti.

Eserin Adı: Fatih'in Doğuda ve Batıda Fethettiği Yerler

Sanatçı Adı: Ü. Gülsüm Terzi

Eserin Ebadi: 42x57 cm

Fatih'in Doğuda ve Batıda Fethettiği Yerler

Topkapı Sarayı, 400'e yakın usta işçilik eseri, son derece kıymetli, geometrik, bitkisel ve figüratif süslemeli silaha ev sahipliği yapmaktadır. Bunlar arasında Fatih Sultan Mehmed'e ait beş kılıç ve bir meç ziyarete açıktır. 1/90 envanter numaralı merasim kılıcı, bir metreden uzun kabzası mors dışından yapılmış bir kılıçtır. Namlunun bir yüzünde altın kakma kıvrık dalla beraber başka bitkisel bezemeler, diğer yüzünde celi sülüs hatla yazılmış besmele, hamdele, dua ve salâtu selâm içeren bir metinle Fatih'in Osman Gazi'ye inen künyesi yer alır. Yine boylu bir kılıç olan 1/374, diğerinin tersine düzdür; olukların içine padişahın adı, kelime-i tevhid ve bazı hadisler yazılıdır. Kılıçların aksine meç, kesmekten ziyade delici özelliğe sahipti.

Eserin Adı: Fatih Sultan Mehmed'in Tılsımlı Gömleği
Sanatçı Adı: Şeyma Çınar
Hat: Sami Ali Saif
Eserin Ebadi: 95x87 cm

Fatih Sultan Mehmed'in Tılsımlı Gömleği

Osmanoğullarına ait bilinen en eski tılsımlı (şifalı) gömlek 1480'de Şehzade Cem adına yapılandır. Taht mücadelesini kaybedip kaçan Cem gömleğini bir kez bile giyemedi. Şifalı gömleklerinin yapımına saray müneccimbaşısının seçtiği eşref saatinde başlanırdı. Din adamları şehzade veya sultana uygun dua ve sureleri seçtikten sonra bunlar hattatlar eliyle gömlek üzerine işlenirdi. Terziler önceden kesilmiş parçaları birleştirip dikerlerdi. Gömleklerin yüzeyi vefk (harfler) ve cifrle (sayılar) dolu küçük kareleri kuşatan daha büyük kare ve dikdörtgenlere bölünürdü. Ebcad hesabına dayanarak oluşturulan tılsımların kem gözlere ve nazara karşı şehzade veya padişahı koruduğuna inanılıyordu. Tılsımlı gömleğini kuşanan padişahın savaşta zarar görmeyeceği, keza bu gömleklerin giyeni felç ve ruhsal sıkıntılardan uzak tutacağı düşünülüyordu.

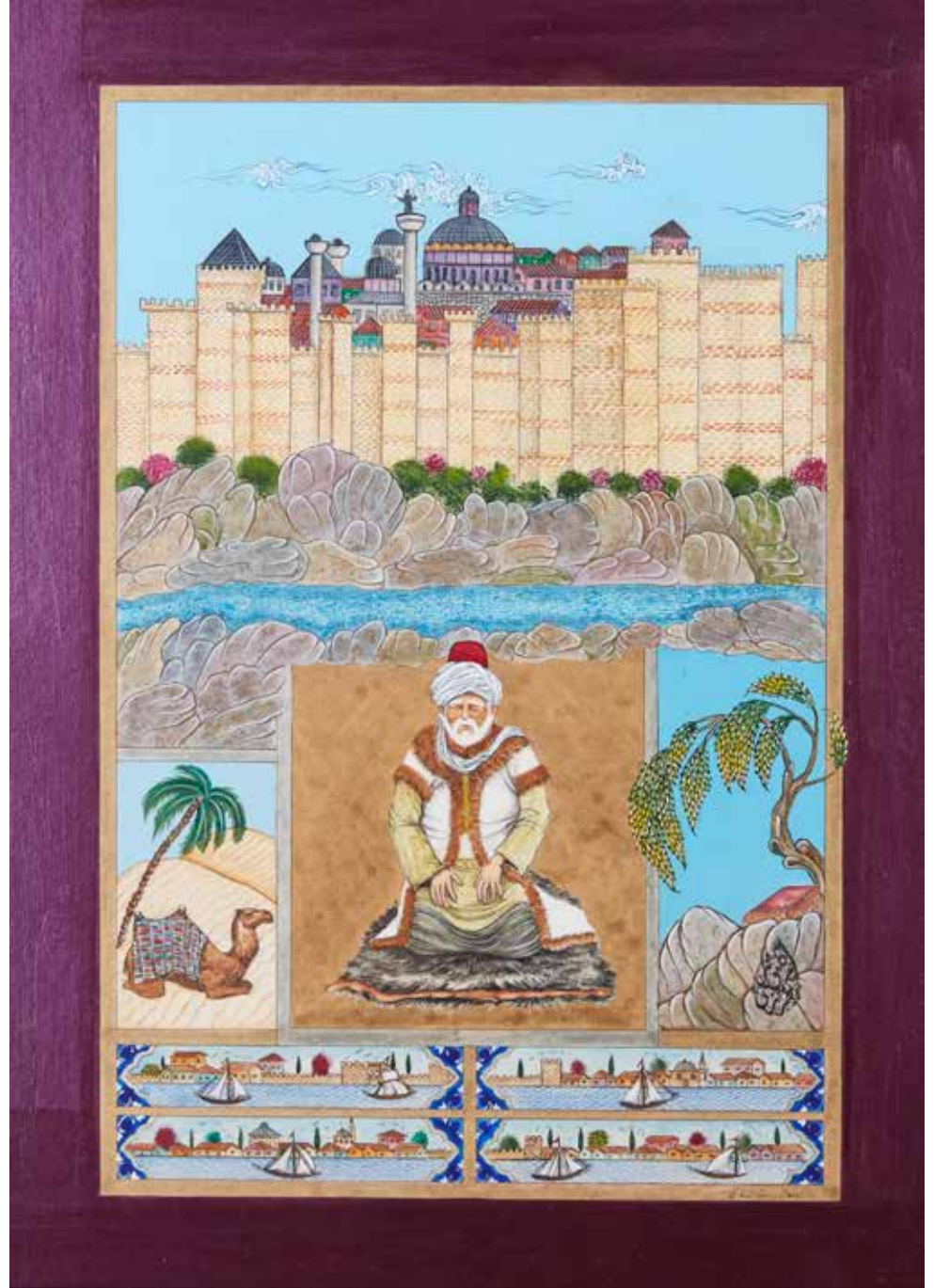
Eserin Adı: Eyüp Sultan Hazretleri'nin Kabrinin Bulunması

Sanatçı Adı: Ü. Gülsüm Terzi

Eserin Ebadı: 41x29 cm

Eyüp Sultan Hazretleri'nin Kabrinin Bulunması

Fatih Sultan Mehmed, fethettiği İstanbul'un İslamî geçmişini canlandırmaya gayret etti. Ebu Eyyüb el-Ensari, 669'da Yezid b. Muaviye komutasındaki orduyla İstanbul'un İslam ordularınca yapılan ilk kuşatmasına katılmış ve burada hastalanarak şehit düşmüştü. Vasiyeti üzerine kabri surlara yakın bir mahalde yapıldı. Ebu Eyyüb'ün kabri ilerleyen yıllarda bir bina içine alınarak ziyaretgâh hâline gelmiş olsa da, 1453'teki kuşatma esnasında kabrin gerçek yeri belirsizdi. Sultan Mehmed'in isteği üzerine, padişahın hocası Akşemseddin, şehrin Osmanlıların eline geçmesinden sonra keşf yoluyla Ebu Eyyüb'ün mezarının yerini tespit etti. Sultan Mehmed, Eyüp ismini alacak semte bir cami, medrese, aşevi, hamam ve türbeden oluşan bir külliye inşa ettirdi.

Eserin Adı: Avnî Mahlası
Sanatçı Adı: Göksele Satır
Hat: Asgarnezhad Shiran
Eserin Ebadi: 64x46 cm

Avnî Mahlası

Fatih Sultan Mehmed Avnî mahlasıyla şiirler yazıyordu. Arapça ve Farsça tamlamalardan uzak duran ifade tarzı, şiirini açık, yalın ve akıcı bir Türkçe üslubuyla inşa edebilmesini sağlamıştır. Başvurduğu kalıp ve fikirler, sultanı çağının sanat anlayışının içine yerleştirirken beyitlerine serpiştirdiği zekâ oyunları ve hayaller takdire şayandır. Aşk, toplumsal hayat, tasavvuf, kıssalar, efsaneler ve tarihî hikâyeler ele aldığı konulardandır. Şiirlerini ihtiva eden eser Millet Kütüphanesi, Ali Emiri Yazmaları, no. 305'te mahfuzdur. Bu divançede 70 gazel, bir muhammes (divan şiirinde beşer mısralık bendlerden oluşan nazım) ve bir kita mevcuttur.

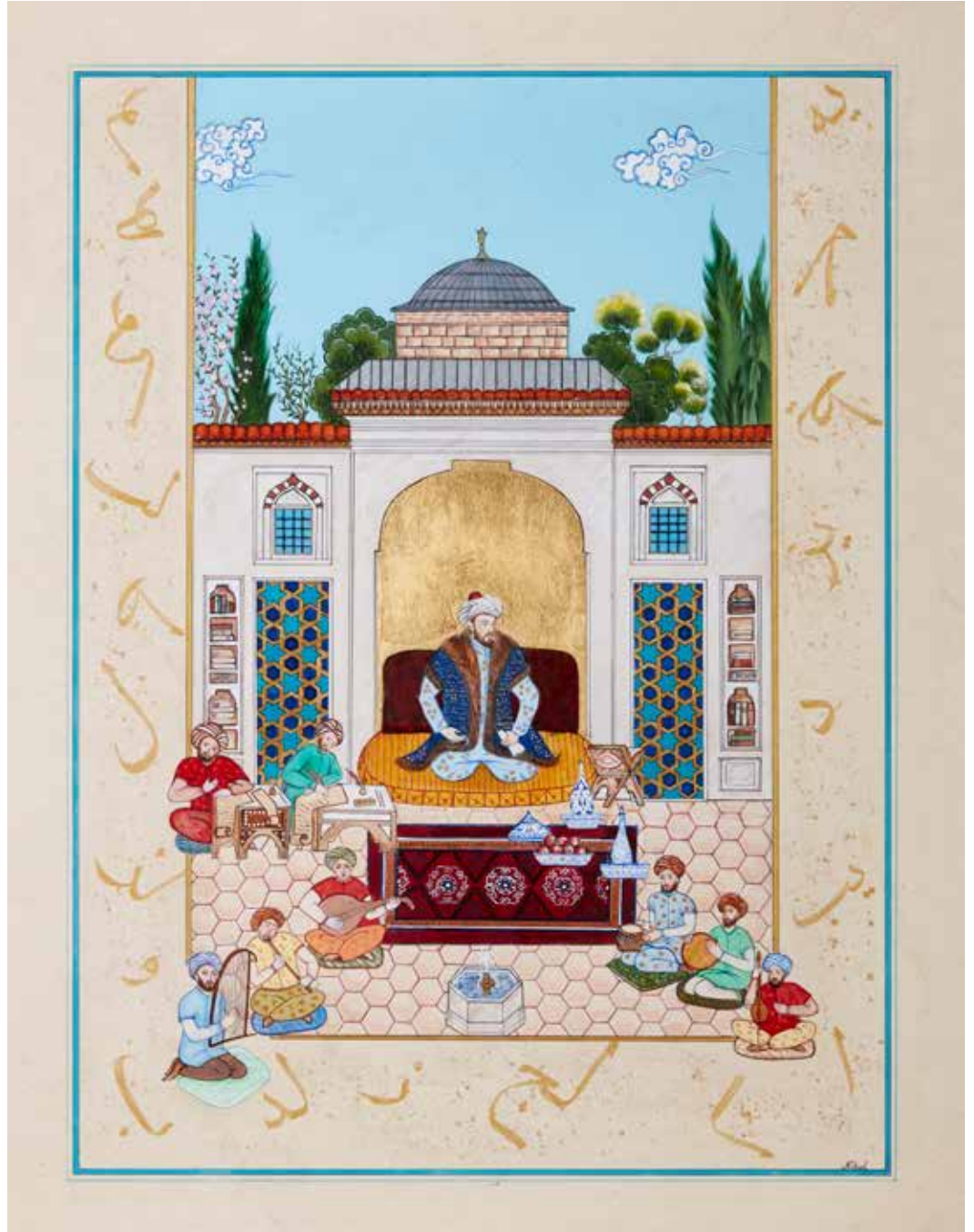

Eserin Adı: Müziğe Olan İlgisi
Sanatçı Adı: Nihal İpekçi
Eserin Ebadı: 55x43 cm

Müziğe Olan İlgisi

Babası II. Murad zamanında Enderun mektebindeki derslere şiir, inşa ve musiki eklenmiş; edebiyat ve musiki konusunda meclisler tertip edilirken sarayda bir sazende takımı istihdam edilmişti. Bağdat ve Tebriz'de musiki eğitimi alıp 1451'de Fatih Sultan Mehmed'in himayesine giren Şems-i Rûmî, sultan huzurunda hanendelik yapmıştı. İstanbul'un fethini takiben İran, Azerbaycan, Maveraünnehir ve Anadolu'dan birçok musikîşinas şehrin bir kültür ve sanat merkezi hâline gelmesine yardımcı oldular. 15. yüzyılın en büyük Türk müzik teorisyeni Abdülkadir-i Meragî'nin küçük oğlu Abdülaziz Çelebi'nin Fatih'e ithaf ettiği Farsça Nekâvetü'l-Edvâr ve Fethullah eş-Şirvani'nin Fatih'e sunduğu Risâle fi ilmi'l-mûsikî isimli eserleri devrin bilinen müzik nazariyatı çalışmalarıdır. Ahmedoğlu Şükrullah, Ladikli Mehmed Çelebi diğer önemli isimlerdir.

Eserin Adı: Kadın Şairler
Sanatçı Adı: Göksel Satır
Hat: Asgarnezhad Shiran
Eserin Ebadi: 44x11 cm

Kadın Şairler

Sultan Mehmed döneminde bilhassa iki hanım şair Türk edebiyat tarihinin güzide simaları arasına girmiştir. Kadılık yapan Mehmed Çelebi'nin kızı Amasyalı Zeynep Hatun (ö. 1474), Türkçe ve Farsça beyitlerle süslü divanını Fatih Sultan Mehmed'e takdim etmiştir. 16. yüzyılın önemli tezkirecilerinden Kinalızade Hasan Çelebi, Zeynep Hatun'un sanat meclislerinde dikkati üzerine çeken biri olduğunu kaydeder. Şiirlerinde hüznü bir hassasiyet ve ele gelir bir sevgi coşkunluğu belirgindir.

Amasya'da doğan ve yine bir kadı kızı olan Mihri Hatun'un (ö. 1512'den sonra) dedesi Halvetî şeyhlerinden Pir İlyas'tır. Konağı edip ve şairlerin buluşma mahalli idi. Çağdaşı şair Necatî'ye yazdığı nazireleri meşhurdur. Basit ve samimi üslubuyla tanınan Mihri Hatun, II. Bayezid'in oğlu Şehzade Ahmed'in sanat meclislerinde de bulunmuştur.

Eserin Adı: Saray Nakkaşhanesinin Kurulması
Sanatçı Adı: Nihal İpekçi
Eserin Ebadı: 70x46 cm

Saray Nakkaşhanesinin Kurulması

Çeşitli maddeler üzerine resim ve süsleme yapan sanatkârlara nakkaş adı verilirdi. Nakkaşhanelerde kitap bezeyenler, değerli taşları yontanlar, cam ustaları olduğu gibi minyatür çizmekle uğraşan sanatkârlar çalışırdı. Saray halkının sanat ve zanaat işlerini görmek için Topkapı Sarayı'nda ehl-i hiref zanaatkârları arasında bir nakkaşlar bölüğü kurulmuştu. Bu nakkaşların bir bölümünün sarayın birinci avlusundaki bir nakkaşhanede, bazılarının ise Arslanhane'nin yanında bir binada çalıştıkları bilinmektedir. Sultan Mehmed, sarayda kurduğu nakkaşhanede kütüphanesindeki Arapça ve Farsça kitapları tezhip usulüyle süsletip ciltletmiştir. Fatih Sultan Mehmed döneminin ünlü nakkaşları arasında sultanın resimlerini çizen Sinan Bey ile Şiblizade Ahmed ve Abdullah Nakkaş sayılabilir.

Eserin Adı: Fatih'in Bahçıvanlığı ve Gül Yetiştirilmesi

Sanatçı Adı: Fatma Şişman

Eserin Ebadı: 65x50 cm

Fatih'in Bahçıvanlığı ve Gül Yetiştirilmesi

Topkapı Sarayı'nın inşaatı, 1465'ten itibaren ilk olarak Sarayburnu'nda yapılan bahçe düzenlemeleri ile başlamıştı. Günümüzde Gülhane adı verilen sarayı çevreleyen dış bahçe, padişaha mahsus bir yeryüzü cennetini temsil ediyordu. Sultan Mehmed döneminde sarayın etrafını saran bahçelerde meyve ağaçları, asma çardakları, çimenlikler, gül, leylak, safran gibi çiçekler, içme suları, ötücü kuşlar, yaban ördekleri, kazlar ve bazıları yabancı geyik, karaca, ceylan, tilki, tavşan, koyun, keçi ve inekler bir arada yaşıyordu. Sultan Mehmed'den itibaren hasbahçede çiçek yetiştirmek padişahların en sevdiği uğraşlardan biri olmuştur. Bu amaçla saraya Edirne'den gül, Halep'ten zambaklar getirildiği gibi, bahçeden leylak ve karanfil gibi çiçeklerin yanı sıra özel bir ilgiye mazhar olan lale eksik edilmemiştir.

Eserin Adı: Fatih'in Hünkâr Çayırı'nda Hastalanması ve Tedavi Edilmesi

Sanatçı Adı: Zeynep Tuğ

Eserin Ebadı: 49x57 cm

Fatih'in Hünkâr Çayırı'nda Hastalanması ve Tedavi Edilmesi

1481'de son seferine çıkan Sultan Mehmed, ordusuyla beraber Üsküdar'a geçerken bir süredir devam eden rahatsızlığı şiddetlendi. Yolculuğun vefat edeceği Hünkâr Çayırı'na (Maltepe) kadar olan kısmını bir araba içinde yapabiliyordu. Mehmed, birçok Osmanlı sultanı gibi nikris hastalığından mustarıpti. Hünkâr Çayırı'nda durumunun iyice ağırlaşması üzerine Yakup Paşa ve saray tabibi Lârî tarafından muayene edildi. Ayağından kan alınarak hacamat yapıldı. Hastalığın teşhis ve tedavisinde ortaya çıkan belirsizlik üzerine Mehmed'e sancılarını azaltacağı umuduyla hastaları istifra ettirerek bedeni temizleyen bir şurup içirildi. İlaç tesir etmeyince bilinci kapanan sultan 3 Mayıs 1481'de ikinci vakti vefat etti.

Eserin Adı: Fatih'in Cenazesinin Unutulması

Sanatçı Adı: Reza Hemmatirad

Eserin Ebadi: 54x37 cm

Fatih'in Cenazesinin Unutulması

3 Mayıs 1481'de Hünkarçayırı'nda vefat eden Sultan Mehmed'in ölümü on bir gün boyunca askerlerden saklandı. Bu esnada İstanbul'a getirilen cansız bedeni Topkapı Sarayı'nın gözlerden uzak bir köşesine bırakılmıştı. Sultanın ölüm haberinin duyulması üzerine çıkan kargaşada yeni taht adayları Bayezid ve Cem taraftarları İstanbul'un altını üstüne getirdi. İshak Paşa şehirdeki mücadeleyi kazanıp Bayezid'i tahta davet edene değin Fatih Sultan Mehmed unutulmuş, tahnit edilerek temizlenemediğinden kokmuştu. Sultan Mehmed'in cenazesi, 22 Mayıs'ta tahta bir gün evvel cülus eden oğlu II. Bayezid'in katıldığı büyük bir merasimle Fatih Camii'ne defnedildi. Fatih'in üzerinden kolları kesilmek suretiyle çıkarılan kaftanı teberrüken saklanmıştır.

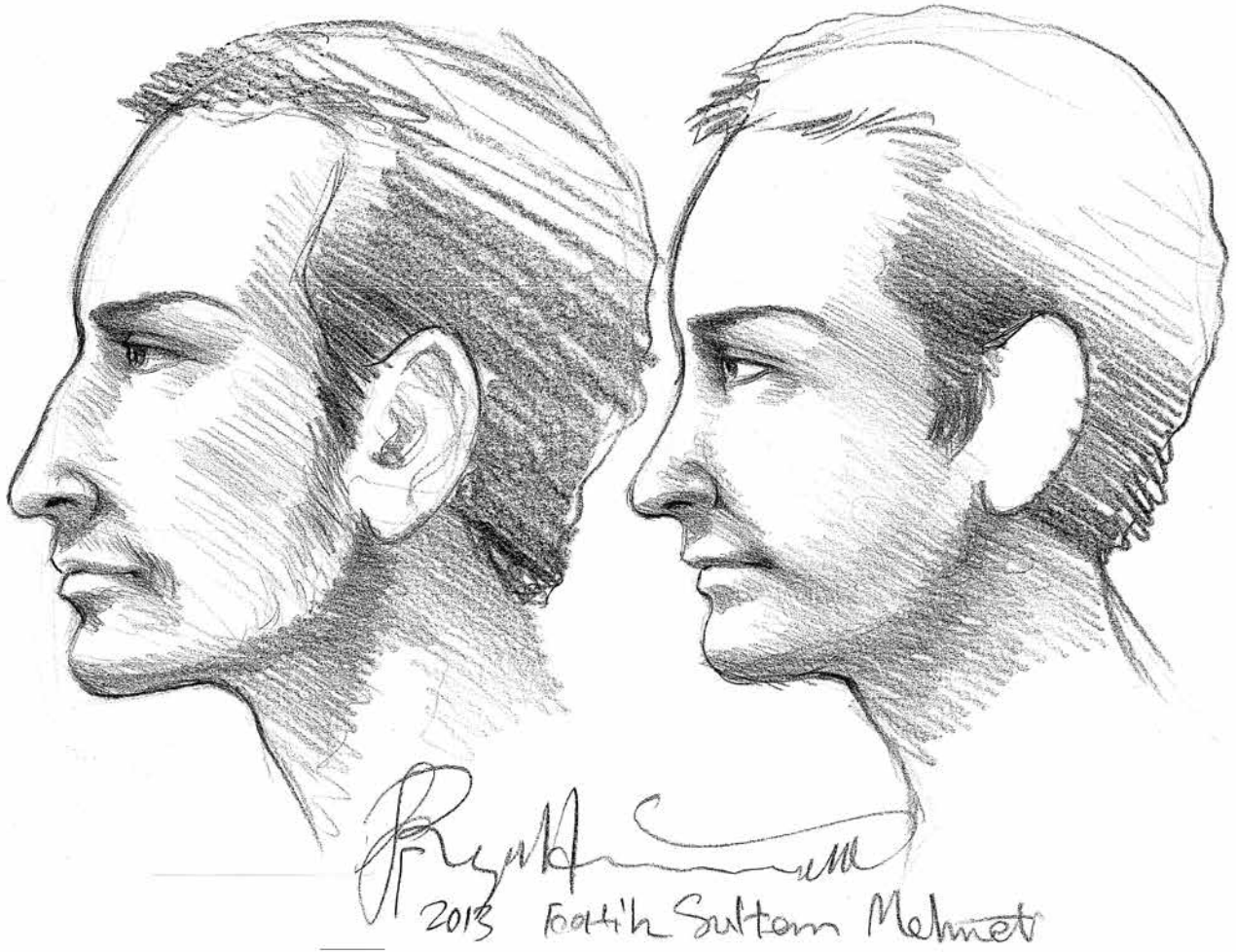

Eserin Adı: Fatih Sultan Mehmed 16 yaş 12 yaş

Sanatçı Adı: Reza Hemmatirad

Eserin Ebadı: 30x41 cm

II. MEHMED "FATİHNÂME"

Eserin Adı: Fatih Sultan Mehmed 21 yaş 49 yaş

Sanatçı Adı: Reza Hemmatirad

Eserin Ebadı: 33x47 cm

Eserin Adı: Fatih Sultan Mehmed 35 yaş
Sanatçı Adı: Reza Hemmatirad
Eserin Ebadı: 50x35 cm

Reza Hemmatirad

1974 yılında İran'ın, Urumiye şehrinde Azeri bir anne ve Fars bir babanın çocuğu olarak dünyaya gelen Reza Hemmatirad Tahran Azat Üniversitesi'nde Grafik eğitimi aldı. Üniversite eğitimi sırasında Prof. Reza Barahani'den şiir ve hikâye yazımı dersleri, Üstad Peymen Soltani'den de tar çalma ve şan eğitimi aldı. Yine eğitimi boyunca tiyatro, yönetmenlik, illüstrasyon gibi dersler aldı. Yüksek Lisans eğitimi sırasında üniversite hocalığı yapan Hemmatirad, sinema- televizyon ve animasyon ile ilgili profesyonel çalışmalar da yaptı.

2002 yılında Türkiye'ye gelerek Sahra Grafik ve Sanat Ajansı'nı kuran Hemmatirad, 2009 yılına kadar bu kurumun yöneticiliğini ve sanat yönetmenliği yaptı. Gak Guk Serisi gibi pek çok çocuk kitabının hikâyelerini yazıp çizimlerini yaptı. 2005-2007 yılları arasında M.E.B. ders kitapları projelerinde sanat yönetmenliği yaptı. 2007 yılında Hz. Mevlana'nın hayatını ebru sanatıyla anlatan 7 Şehir adında bir film çekti. 2008 yılında aynı film üzerinden bir projeye Tiribeca Film Festivali'ne katılarak Ebru ve kum animasyonları gösterileri düzenledi. TRT 1, TRT Çocuk ve TRT Arapça gibi kurumlar için hazırlanan programlara dâhil oldu. 2012 yılında Uzun Hikâye, 2013 yılında Sürgün İnek, 2014-2015 yıllarında Senden Bana Kalan filmlerinin sanat yönetmenliğini yaptı. Şu ana kadar 29 kişisel sergi düzenleyen ve 6 karma sergiye katılan, ilk gerçek erkeklere özel mücevherlerini (ZALPİN) tasarlayan Hemmatirad, evli ve bir çocuk babası.

Fatma Şişman

1960 yılında Gerede'de doğdu. Yavuz Selim Kız Meslek Lisesi'nden mezun oldu.

1996'da Peyami Gürel'den aldığı ebru dersleri sayesinde geleneksel sanatlarla tanıştı. 1998 yılında Hülya Erdem'le tezhip derslerine başladı. Tezhip öğrenimine, 2000 - 2003 yılları arasında Serap Bostancı Tuluk'la Uygulamalı Türk İslam Sanatları Kütüphanesi'nde; 2003 - 2005 yılları arasında ise Yıldız Şale Köşkü'nde Mamure Öz ve Serap Bostancı Tuluk'la devam etti.

2002 - 2009 yılları arasında Orhan Dağlı'dan çiçek ressamlığı ve

minyatür dersleri aldı. Orhan Dağlı'dan 2007 yılında çiçek ressamlığı (şükufe) icazeti, 2009 yılında İSMEK Minyatür Programı Sertifikası aldı. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın Somut Olmayan Kültürel Miras Taşıyıcısı ile Geleneksel Türk El Sanatları onayını ve Sanatçı Tanıtım Kartını almıştır. 2009'dan beri İstanbul Tasarım Merkezinde Reza Hemmatirad'dan minyatür dersleri almaktadır. Sanatçıdan Mayıs 2017 yılında icazet almıştır. Algan Sanat Grubu'nda faaliyetlerine devam etmektedir.

Feyza Şen

1976 İstanbul doğumludur. Tezhip öğrenimine 1995 yılında Birlik Vakfı'nda Serap Bostancı ile başladı. 1997 yılında katıldığı Topkapı Sarayı Türk Süsleme Sanatları Kursunda Mamure Öz, Semih İrteş, Serap Bostancı, Melek Antel, Sevim Kayaoğlu, Birsen Gökçe'den tezhip dersleri aldı. 1999 yılında buradan sertifika ile mezun oldu. 2006-2007 yılları arasında Orhan Dağlı'nın Uygulamalı Türk-İslam Sanatları Kütüphanesi'ndeki derslerine devam ederek, CRR de düzenlenen icazet merasimiyle Çiçek Ressamlığı icazeti aldı. 2006-2009 yılları arasında Orhan Dağlı'dan aldığı minyatür derslerine İsmek'te devam etti ve buradan sertifikayla mezun oldu. 2009 yılında Reza Hemmatirad ile İstanbul Tasarım Merkezi'nde minyatür derslerine başladı ve sanatçıdan Mayıs 2017'de minyatür icazeti aldı. Çalışmalarına üyesi olduğu Algan Sanat Grubu'nda devam etmektedir.

Hatice Uzun

1963'de Nallıhan, Ankara'da doğdu. 1989 yılında Caferaga Medresesi'nde başladığı tezhip derslerine 1991-2003 yılları arasında Sema Nakışhanesi çatısı altında Mamure Öz ve Semih İrteş'le devam etti. 1997-98 yıllarında Kültür Bakanlığı, Beyazıt İl Halk Kütüphanesi'nde açılan Tezhip ve Minyatür Kursuna katılarak Mamure Öz'den bitirme belgesi aldı. Uzun, 2001 yılında Savaş Çevik'ten hat, 2005'de Orhan Dağlı'dan minyatür dersleri aldı. 2014'de Hikmet Barutçugil'in Ebristan Atölyesi'nde Ebru derslerine katıldı. 2010 yılında İstanbul Tasarım Merkezi'nde Reza Hemmatirad'dan

minyatür dersleri almaya başladı ve 2017 yılında icazet aldı. Uzun, minyatür çalışmalarına Algan Sanat Grubu üyesi olarak devam etmektedir.

Çok sayıda tezhip ve minyatür karma sergisine katılmıştır.

Mağfirat Onat

1965 yılında Ankara'da dünyaya gelen Mağfirat Onat, 1984 yılında Kadıköy Kız Meslek Lisesi'ndeki Resim eğitimini tamamladıktan sonra lise bitirme stajını Gorbon Işıl'ın seramik atölyesinde yaptı. 1997 yılında Kültür Bakanlığı tarafından Beyazıt İl Halk Kütüphanesi'nde açılan Tezhip-Minyatür kursuna katılarak 2000 yılında bu kurstan bitirme sertifikasını alarak mezun oldu. Sema Nakışhanesi'nde Mamure Öz ve Semih İrteş'ten 5 yıl tezhip eğitimi aldı. Hekimoğlu Ali Paşa Külliyesi'ndeki Uygulamalı Türk-İslam Sanatları Kütüphanesi'nde Orhan Dağlı'nın minyatür ve çiçek ressamlığı derslerine katılan sanatçı, 2007 yılında Orhan Dağlı'dan Çiçek Ressamlığı yani Şükufe icazeti aldı. 2009 yılından beri İstanbul Tasarım Merkezi'nde Reza Hemmatirad'dan Minyatür dersleri alıyor. Aynı zamanda Ahmet Buhari Tekkesi Kasal Vakfı'nda Çiçek Ressamlığı ve Tezhip dersleri verdi. 2017 yılında Reza Hemmatirad'ın Minyatür derslerini tamamlayarak Reza Hemmatirad'dan Minyatür icazeti aldı. 1999 yılından itibaren pek çok sergiye katılan, evli ve iki çocuk annesi olan Onat, çalışmalarına Algan Satan Grubu bünyesinde devam ediyor.

Nihal İpekçi

1967 yılında Nevşehir'de doğdu.

1984'te İstanbul Kız Lisesini, 1993'te Trakya Üniversitesi Restorasyon Bölümünü bitirdi. 1991-1992 yıllarında Caferağa Medresesi'nde Tezhip, Hikmet Barutçugil'den Ebru, Kumaş Boyama ve Porselen süsleme dersleri aldı. 1994 yılında Sevim Kayaoğlu Atölyesinde, 1998-2003 yılları arasında Sema Nakışhanesi'nde Mamure Öz'den Tezhip, 2004-2005 yıllarında Uygulamalı Türk İslam Sanatları Kütüphanesi Hekimoğlu Ali Paşa Külliyesinde Orhan Dağlı'dan Minyatür, 2005-2007 yıllarında Milli Saraylar Daire Başkanlığına bağlı

olan Yıldız Sarayı Şale Köşkünde Merhum Nusret Çolpan ve Gülbün Mesera ile Minyatür dersleri, Mamure Öz ve Serap Bostancı'dan Tezhip, ve 2008 de de Miniatur`te Nusret Çolpan'dan Minyatür dersleri aldı. 2001-2010 yıllarında Bahçeşehir Belediyesinde tezhip dersleri verdi. 2011 yılından bu yana özel bir kurumda Tezhip dersleri vermeye devam etmektedir, 2013 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın Somut Olmayan Kültürel Miras Taşıyıcısı ile Geleneksel Türk El Sanatları onayını ve Sanatçı Tanıtım kartını almıştır.

2009 yılında Minyatür derslerine Reza Hemmatirad ile devam etti, Mayıs 2017 yılında Minyatür İcazetini Reza Hemmatirad'dan aldı. Sanatçı, Algan Sanat Grubu üyesi olarak bu grup bünyesinde geliştirilen projelerde aktif rol almaktadır.

Nurdan Yiğit

1967 yılında İstanbul'da doğdu. Tezhip öğrenimine 1991 yılında Caferağa medresesinde Funda Turanlı ile başladı. 1995 yılında Topkapı Sarayı sınavına girerek tezhip öğrencisi oldu. Burada hocaları Mamure Öz, Semih İrteş, Serap Bostancı, Melek Antel, Sevim Kayaoğlu, Birsen Gökçe ile öğrenimine devam etti. Tezhip çalışmalarına Sema Nakışhanesi atölyesinde sürdürdü. 2001 yılında kısa bir süre Savaş Çevik'den hat ders aldı. 2004 yılında Hekimoğlu Ali Paşa Külliyesi Uygulamalı Türk-İslam Sanatları Kütüphanesi'nde Orhan Dağlı'dan minyatür dersleri almaya başladı. 2007'de Orhan Dağlı'dan çiçek icazeti aldı. 2009'da İstanbul Tasarım Merkezi'nde Reza Hemmatirad'dan minyatür dersleri almaya başladı ve sanatçıdan 2017'de icazet aldı. Şu an Algan Sanat Grubu üyesi olarak çalışmalarına devam etmektedir.

Şeyma Çınar

1976 yılında İstanbul'da doğdu. Tezhip eğitimine 1998-2003 yıllarında sema nakışhanesinde Semih İrteş, Mamure Öz'den ders alarak başladı. 2001 yılında Kültür Bakanlığı'ndan Türk süsleme sanatları tezhip dersleri alarak mezun oldu. 2004 yılında Türk İslam sanatları kütüphanesinde Orhan Dağlı'ndan çiçek ressamlığı ve minyatür dersleri aldı. 2005 yılında kendi atölyesinde tezhip dersleri vermeye başladı. 2009

yılında İstanbul Tasarım Merkezi'nde Reza Hemmatirad'dan minyatür tasarım dersleri almaya başlayan sanatçı 2010 yılında kültür ve turizm bakanlığının somut olmayan kültürel miras taşıyıcılığı ile geleneksel Türk el sanatları onayı ve sanatçı tanıtım kartını aldı. 2011 yılında Sankad[sanatçı kadınlar platformu]'nun kuruluşunda bulunan sanatçı; platformun yönetim kurulu üyeliğinin yanı sıra genel sekreterlik görevini sürdürmektedir. 2004 yılında başladığı sergi ve proje koordinatörlüğü kapsamında 2012 yılında Sankad için üç sergi projesinin organizasyon ve koordinatörlüğünü üstlenmiştir. 2014-2017 yıllarında Üsküdar Gençlik Merkezi'nde tezhip dersleri verdi. 2017 yılında İstanbul Tasarım Merkezinde tezhip dersleri vermeye başladı. Sanatçının eserleri otuz karma sergide yer almıştır. Ayrıca eserleri bir çok dergi ve kitapta basılan sanatçının illüstrasyon, ahşap üzerine tezhip, edirnekari, çini, porselen tasarımları vardır. Özel ve resmî kurum koleksiyonlarında eserleri bulunan sanatçı; hâlen İstanbul tasarım merkezinde Reza Hemmatirad'ın minyatür derslerine devam etmekte, kendi atölyesinde ve İstanbul Tasarım Merkezi'nde Tezhip dersleri vermektedir.

Ü. Gülsüm Terzi

1968 İstanbul doğumludur. AÖF İş idaresi ve AÖF İlahiyat önlisans bölümlerini bitirmiştir. Tezhib ile ilk olarak 1984-1985 yıllarında Kubbealtı Akademisi'nde verilen eğitimlerle tanışmış, 1987-1989 yıllarında Birlik Vakfı'nda Ayten Tirkayi hocayla çalışmaya başlayıp başarı göstermiş ve sergiye katılmaya hak kazanıp sertifikasını almıştır. 1997-2000 yılları arasında Kültür Bakanlığı'nın Topkapı Sarayı'ndaki eğitimine devam edip mezun olduktan sonra M. Semih İrteş ve Mamure Öz'ün Sema Nakışhanesi'nde çalışmalarına devam etmiştir. 2003-2005 yılında Emel Sönmezşık Türkmen'in atölyesindeki derslerine devam eden sanatçı, 2004-2005 yılları arasında Motif Sanatevi'nde ders vermeye başlamıştır. M. Ali Kunduracı'dan murakka dersleri alan sanatçı, 2005 yılında Kültür Bakanlığı Devlet Sanatçılığı unvanını almaya hak kazanmıştır.

2005 yılı itibariyle Gebze Belediyesi bünyesinde açılan GESMEK kurslarında tezhib hocalığına başlamıştır.

2008-2010 yılları arasında Fatma Odabaşı'ndan resim dersi, Betül Aydur'dan gümüş kazaz örücülüğü, 2011 – 2012 te Nilgün Karaboyun'dan telkâri eğitimi 2012-2013 te Hicran Yılmaz'dan telkâri, 2014-2015 yıllarında Erol Balcı dan rika dersleri ve 2009 yılında Reza Hemmatirad'dan minyatür dersi almaya başladı ve sanatçıdan Mayıs 2017 de Minyatür icazetini aldı. Yurt içi ve yurt dışı pek çok koleksiyonda eseri bulunan sanatçı hâlen Gebze Belediyesi bünyesindeki GESMEK kurslarında tezhib- minyatür hocalığına ve Algan Sanat Grubu ile minyatür çalışmalarına devam etmektedir.

Zeynep Tuğ

1978 yılında Adıyaman'da doğmuştur. İlköğretim ve lise eğitimini burada tamamladıktan sonra 1997 yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Coğrafya, 2002 yılında İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tezsis Yüksek Lisans ve 2017 yılında ise yine aynı üniversitede Kültürel Miras ve Turizm Bölümü'ne girmiştir. Üniversite eğitimi ile paralel bir şekilde Ahmet Davutoğlu'ndan Medeniyetler Tarihi, Mustafa Özel'den iktisat, Düccane Cündioğlu'ndan Mantık ve İhsan Fazlıoğlu'ndan Felsefe alanında eğitimler almıştır. Ayrıca İsmail Coşkun'un iki yıl süren sosyoloji okumalarıyla birlikte edebiyat ve sanat alanında çeşitli atölyelere de katılmıştır. 2015 yılında Üsküdar Üniversitesi bünyesinde gerçekleştirilen Proje Hazırlama ve Yönetimi programına katılarak sertifika almıştır. Coğrafya Öğretmeni olarak bir çok devlet ve özel okulda görev almış, bu süreçte bilimsel projeler hazırlamış ve danışmanlık yapmıştır. Bu süreçte Türk Coğrafya Kurumu bünyesinde Coğrafyacı kimliği ile Türkiye'nin farklı bölgelerinde ve geniş bir alanında gerçekleştirilen arazi çalışmalarına katılmıştır. Kişisel olarak da farklı bölgelere çeşitli doğa gezileri gerçekleştirmiştir. 1999 yılında başladığı karakalem eğitimini 2004 yılında minyatür sanatı ile tanışınca bırakmıştır. Orhan Dağlı, Özcan Özcan, Mağfirat Onat ve Reza Hemmatirad gibi önemli sanatçılardan minyatür alanında

eğitimler alarak farklı üslup ve tekniklerde kendini geliştirmiştir. 2005 yılında İSMEK'ten Minyatür sertifikası almıştır. 2012-2017 yılları arasında Reza Hemmatirad'dan aldığı eğitim sonrası minyatür alanında icazetini ve İstanbul Tasarım Merkezi'nden de Minyatür Atölyesi Katılım Belgesini almıştır. Kişisel çalışmalarıyla birlikte çeşitli sanat projelerinde yer almış, seminer ve söyleşiler gerçekleştirmiş ve birçok sergiye katılmıştır. Sanatçı, Algan Sanat Grubu üyesi olarak bu grup bünyesinde geliştirilen projelerde aktif rol almakta ve kişisel atölyesinde çalışmalarına devam etmektedir.

Göksel Satır

1956 yılında İstanbul'da dünyaya gelen Göksel Satır, Fatih Kız Lisesi'ndeki eğitimini tamamladıktan sonra Sema Nakışhanesi'nde Mamure Öz ve Semih İrteş'ten 10 yıl boyunca Tezhip eğitimi aldı. Şuan Tezyini Sanatlar Merkezi'nde Mamure Öz'den Tezhip eğitimi almaya devam eden sanatçı aynı zamanda 2009 yılından beri İstanbul Tasarım Merkezi'nde Reza Hemmatirad'ın Minyatür derslerine devam ediyor. 1998 yılından itibaren yurt içinde ve yurt dışında gerçekleşen pek çok sergiye katılan Satır, çalışmalarına Algan Sanat Grubu üyesi olarak devam ediyor.

BİENALE KATKI VERENLER

BİENALE DESTEK VERENLER

